

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

NR 4 • 1980

SAUSIO - JANUARY 25

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE P. Q. H8P 1C4 CANADA

30¢

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

AMERIKOS REPORTERIAI DEPORTUOTI

Kabul'e Maskvos remiama vyriausybė paskelbė, "ad amerikonių reporteriai skleidžia melagingas žinias apie Sovietų kariuomenę Afganistane (tačiau, nuotraukos ir filmai jau patvirtina, kas buvo skelbiama). Pareikalavo, kad amerikonių žurnalistai išvyktų."

Vakarų diplomatai, tačiau, tvirtina, kad apie 20.000 rusų karių pajudėjo Irano pasienio link (ką minėjo ir amerikonių).

Iranas, bijodamas pasauliui parodyti krašto viduje kylančius neramumus ir chaosą, nori visą kaltę užmesti atpirkimo ožiu - Amerikai. Paliepė išvykti amerikoniams korespondentams.

Informacijas dar tiekia kiti užsienio žurnalistai ir radio bangomis siunčiamos žinios Europos ir JAV-ų stočių pagalba.

AFGANAI NEPRAŽUS

Doug Williamson, "Montrealis" savaitraščio "Sunday Express" korespondentas rašo, kad afganai nepražus, nes jie rusus varys iš proto: kalnuose gentys yra išdidžios kilmės ir yra prisiekusios atkeršyti. Kova jiems yra gyvenimo realybė, ir juos pažįstantieji tvirtina, kad ir po 20 metų rusai bus nesaugu vakare viešėti Afganistagatvėmis.

Ar korespondentas pagalvojo, kad rusai turi kitokių ginklų, ne tik ant žemės, bet ir ore ir vandenyse, apie kuriuos vargšas kalnietis nė nesapnavo? Dar pavojingesnis rusų ginklas - psichologinis: melagingi pažadai, klaida (kuria jau parodė pirmosios invazijos dienos, išviliodami tankus ir ginklus iš afganų) ir jų rūpestį pačiais skurdžiausiais (nes tie labiausiai supykę ir engviausiai manipuluojami). Taigi, kad afganams nereikia pagalbos, nes jie patys moka susitvarkyti - ar nebus tikrai lengvapėdiškai prabėgusi mintelė per minimo korespondento galvą?...

IRANAS SUSIRŪPINO DĖL ĮVYKIŲ, AFGANISTANE

Iranas, bijodamas sovietų įsiveržimo, sustiprino savo karines pajėgas prie Afganistano sienos. Užsienio reikalų Ministeriui Ghotbradeh išūliai atsakinėjo į klausimus dėl amerikonių įkaitų. Prancūzijos laikraščio "de Figaro" korespondentui pareiškė: "Mes labai susirūpinę, kad sovietų tankai randasi vo: už kelių kilometrų

nuo mūsų sienos su Afganistanu. Mes pareiškėme sovietams, kad jokių būdu netoleruosime Afganistano okupacijos, nes tai būtų ir mūsų grėsmė. Darysime viską, kad sovietai pasitrauktų".

Kalbama, kad Pakistanas taip pat sutvirtino savo pasienį su Afganistanu.

TITO SUNKIAI SERGA

Jugoslavijos prezidentas Tito 87 metų amžiaus griežtai protestavo prieš amputaciją, kai gydytojai nustatė, kad kairės kojos cirkuliacija yra užsiblokavusi ir jos išgelbėti neįmanoma. Buvo bandyta gyslių operacija, kuri laukty rezultaty nedavė. Kairiosios kojos apatinė dalis turėjo būti amputuota. Gydytojų pranešime skelbiama, kad ligonis atsisagauna, jo sveikata taisosi.

Nuo 1948 metų Tito nuolat kovojo už nepriklausomumą nuo Maskvos, laikėsi nuolat šaliai ir nuo Vakarų.

Tito liga, kiek anksčiau ir jo amžius kėlė visą laiką rūpestį: ką darys Sovietai jeigu Tito nebegalės saugoti Jugoslavijos?

BRAZILIJA NEPAKENČIA KRIMINALISTŲ

Iš Sao Paulo praneša, kad įstatymo žinovai taip pasipiktino smurtingųjų (violent) nusikaltimų banga, kad rekomenduoja leisti policijai suimti įtariamuosius be specialaus įgaliojimo (waranty). Eiliniai braziliečiai prarado kantrybę. Po Globo televizijoje rodytos specialios programos apie nusikaltimus, gavo krūvas laiškų, reikalaujančių mirties bausmės už kai kuriuos nusikaltimus. Trijose valstijose minia nušalinčiavo 4-ris žmogžudžius.

AR ŽINAI, KAD :

Jungtinių Tautų organizacijai - "United Nations" - priklausau 152 kraštai? Viena tik Amerika užmoka 25% nuo 2.5 bilijonų dolerių, kurie reikalingi kasmet išlaikyti šiai organizacijai.

Sovietų Sąjunga moka 13.5% nuo minėtos sumos, Japonija 8.6%, V. Vokietija 7.7%, Prancūzija 5.8%, Kinija - 5.5%, Didž. Britanija 4.5%, Italija 3.4% ir Kanada 3%.

Tito dar netaip seniai buvo neblogos sveikatos. Visą gyvenimą labai mėgo medžioti.

NAUJAS NETIKĖTUMAS KORĖJOJE

Iš Tokyo praneša, kad Š. Korėjos premjeras Li Jonkok pasiuntė laišką Pietų Korėjos premjerui Sin Hyon Hwak siūlydamas susitikti ir atvirai pasikeisti nuomonėmis, išdiskutuoti krašto sujungimą, "kuo anksčiau, tuo geriau".

Laiške sakoma, kad "mes turime, kaip galima greičiau, vėl tėti pasitarimus dėl taikingo, savarankiško krašto dalių susijungimo, nesigilinant į visus praeityje įvykius nesutarimus ir pažiūrų skirtumus".

Vieta diskusijoms siūloma Panmunjan, Pyongyang ar Soul ar bet kuriame kitame krašte.

Panmunjan savo laikų buvo J. Tautų Taikos kaimas ant rubesžiaus, kraštą peržyru.

PREZ. CARTER IS RAGINA BOIKOTUOTI OLIMPIADĄ MASKVOJE

Po Carter'io nusistatymo nesiųsti amerikonių sportininkų į Maskvą Olimpiados žaidimams, eilė kraštų tam pritaria, kiti susilaiko.

Carter'is siūlo perkelti Olimpiadą į Graikiją ir palikti ją nuolatinei krašte, iš kur buvo kilusi.

Didž. Britanijos virš 100 MP tam pritaria, pritaria ir Kanados Min. P-kas Joe Clark, Užs. Reikalų Ministrė Flora MacDonald.

Claude Ryan

RYAN SIŪLOMAS NAUJOS KONSTITUCIJOS PROJEKTAS

Neseniai Claude Ryan pateikė naujosios Kanados Konstitucijos planą. Svarbiausieji jo punktai yra šie:

- Naujoji Konstitucija turėtų būti nubalsuota visų kanadiečių.

- Senatas panaikinamas ir jo vieton sukurama Federalinė Taryba iš delegatų, atstovaujančių provincines vyriausybes.

- Prancūzų ir anglų kalbos pasilieka ir toliau dvi oficialios kalbos visose federalinės vyriausybės institucijose.

- Prancūzų ir anglų kalbos būtų priimtos teismuose ir įstatymuose Ontario, New Brunswick'e, Quebec'e ir Manitobos provincijose (dabar tik Quebec'e ir Manitoboj abi kalbos garantuojamos Konstitucijos).

- Čiabuvių turi teisę būti aptarnaujami federalinės vyriausybės savo kalbose (inuitų-eskimų ir indėnų).

- Visos šios trys kalbinės grupės gali administruoti savo viešąsias švietimo institucijas, kur gyventojų skaičius tai pateisina.

- Visos trys grupės gali savo kalbose turėti kriminalinius teismus, kuomet siriamos bausmės kalėjimu.

- Kiekvienas asmuo turės teisę į sveikatos ir socialinio aprūpinimo patarnavimus angliskai ir prancūziškai.

- Radijo ir televizijos stotys taip pat abejomis kalbomis gali veikti, kuomet kalbančiųjų skaičius tai pateisina.

- Quebec'as turėtų 25% Federalinės Tarybos narių.

- Federalinė Taryba turėtų veto teisę stambesniems įstatymams ir paskyrimams.

- Provincijos turėtų išskirtinę jurisdikciją visų laipsnių švietime, profesiniame ir darbininkų paruošime, šeimos ir skyrybų įstatymuose bei jaunimo nusikaltimų srityje.

- Provincijos turėtų ypatingas teises į gamtos turtus.

- Provincijos kontroliuotų socialinį draudimą, pensijas, ir nedarbo draudimą.

- Provincijos reguliuotų radijo, TV, sporto organiza-

cijas. Ottawos žinioje ir toliau būtų CBC, National Film Board ir valstybiniai muziejai.

- Provincijos perimtų kalcėjimus, pataisai išleistus teisėjų paskyrimus ir daugelį darbų, dabar atliekamų RCMP, įskaitant narkotikų įstatymus.

- Ypatingą Stovį gali skelbti Federalinė Vyriausybė, bet jo pobūdis provincijose gali būti ribojamas.

- Žmogaus Teisės ir Laives yra pačios svarbiausios Konstitucijoje.

Šis projektas yra Liberalų Partijos atsakymas į PQ Baltuosius Popierius.

Stipriausiai ir pirmiausiai paveikęs naujos Konstitucijos plane punktas yra grąžinantis teisę pasirinkti savo vaikams mokyklą, kalbas ir taip pat leidžiantis reikalauti Federalinės Vyriausybės patarnavimų pa-

geidaujama kalba, kai atatin-ka gyventojų skaičius.

Nors liberalai nori atimti iš Ottawos nemažai galios, bet palieka jai bankų sistemas, pinigų tiekimo ir procentų nustatymo kontrolę

MONTREALIS - HEROINO SANDĖLYS?

Po Vancouver'io ir Toronto, Montrealis, kaip prisibijo RCMP, gali tapti ne trečiuoju, bet pirmajam heroino prekybos ir siuntos centru.

Kanadoje yra apie 20.000 narkomanų, daugiausia jų gyvena Vancouver'yje. Paskutiniu metu Prancūzijos uoste, Marseilles, prasidėjo paspartinta tu nuodų apyvarta.

Logiškiausias pereinamas punktas jų platinimui būtų Montrealis, iš kur toliau gabenų po Kanadą ir į rytines Amerikos valstijas.

Ar naujas projektas - griežtos bausmės ir priežiūros įvedimas, kad heroino vartojimas nesiplėstų ir jo vartotojai būtų priverstinai gydomi - nesužavėtų mūsų mero? Išradingojo ir kūrybingojo Drapeau? Apsaugos nuo heroino projekto įgyvendinimas tikrai paženklintų jį didesne garbe negu pastatai - ypač brangiausi ir moderniausi judmieji bokštai ir panašūs...

PROTESTUOJA PRIEŠ CASTRO MONTREALYJE

Sausio 14 d. Montrealyje prieš Kubos Konsulato pastatus, protestuojant prieš Castro režimą, buvo išsprogdinta lengva bomba. Bomba nepadarė nuostolių ir jokio žmogaus nesužeidė.

Kubos egzilai lankydami si parodose, dažnai pasirašo svečių knygoje "Cuba libre" po sveikinimais etninių parodų rengėjams ir dalyviams. Tą jie yra padarę ir lietuvių parodas lankydami.

PENSIJOS ANGLIJOJE GYVENUSIEMS LIETUVIAMS

Po II-jo Pasaulinio Karo apie 10.000 lietuvių iš V. Vokietijos emigravo į Angliją, kurioje nuo 1948 m. sausio 1 d. buvo atskaitomi iš dirbančiųjų atlyginimų pensijūnai.

Visi, kurie mokėjo šiuos įnašus nemažiau 156 savaites (tris metus), vyrai, sulaukę 65 metų ir moterys 60 metų, turi teisę į pensiją, gyvenantieji ne tik Anglijoje, bet ir išvykusieji į kitus kraštus.

Kanadoje gyvenantieji pensininkai, kurie dirbo ir gyveno Anglijoje ir turi minėtas kvalifikacijas, gali tiesioginiai raštu kreiptis šiuo adresu:

Department of Health and Social Security, Overseas Branch, NEWCASTLE UPON TYNE, England, NE98 1YX

Lietuvių Namų nariai Toronte informacijų reikalu gali kreiptis tel. 763-3957 Toronte LN Biuletenio redaktorių.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS PRANEŠA

Suinteresuotos organizacijos pašalpų gavimo reikalu raginamos paduoti prašymus NE VĖLIAU KAIP IKI VASARIO MĖN. 15 d.

● VLIKŲ SEIMO SESIJA PRAĖJO DARBINGOJE IR IŠSAMIOS INFORMACIJOS NUOTAIKOJE.

● PLB VALDYBA PAKVIETĖ LEONĄ RASLAVIČIŲ RŪPINTIS PASTOVIOS LIETUVIŲ KATEDROS ĮSTEIGIMO REIKALAIŠ Š. AMERIKOJE.

● PLB VALDYBOS P-KAS VYTAUTAS KAMANTAS VASARIO MĖN. LANKYSIS KANADOJE, RUGPJŪČIO - DALYVAUS EUROPOS LB KRAŠTŲ VALDYBŲ SUVAŽIAVIME AUSTRIJOJE.

NAUJA LIETUVOS ŽEMĖLAPIO LAIDA

Lietuvių Enciklopedijos leidėjas J. KAPOČIUS šiuo laiku spausdina Bostone naują Lietuvos žemėlapią LIETUVA, kurį paruošė J. A. n d r i u s, leidžia DEVENIU KULTŪRINIS FONDAS.

Tai bus ne perdidelis, bet gana smulkus, trijų spalvų su atspalviais Lietuvos valstybės žemėlapis, skirtas lietuviškoms šeimoms bei jaunimui, arčiau pažinti savo tėvų kraštą.

Kadangi leisto 1956 m. Lietuvių Enciklopedijos Leidyklos Lietuvos žemėlapią laida jau visa išparduota, tai ši Deveniu Kultūrinio Fondo paslauga užpildys atsiradusią spragą.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SRAUDOS BENDROVĖ,
Redaguoja Redakcinė Kolegija

Telefonas: (514) 366-6220.

Second Class Mail Registration NO. 1952 Return postage guaranteed.
Postage paid at Lachine, P.Q. Published by The Independent Lithuania
Publishing Co. at 7722 George Street, LaSalle, P.Q. Canada. H8P 1C4.

METINIS PRENUMERATAS KAINA KANADOJE: \$14.00,
VISUR KITUR - \$15.00, RĖMĖJO - \$20.00

P.s. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba Leidykla neatsako.

KILNŲS IDEALAI NEKILNIOJE PRAKTIKOJE

Po šiuo pavadinimu būtų galima sutalpinti visos eilės idealų komentuotą likimą. Šį kartą prisiminsime idealus Olimpijų Žaidynių, kurių pradžia, kaip tvirtina istorikai, siekia 776 m. pr. Kr.

Žaidynių metai buvo skelbiami taikos metais. Prieš varžybas vis dalyviai ir jų šeimos nariai, treneriai ir teisėjai prisiekdavo, kad bus varžomasi g a r b i n g a i, i r t e i s i n g a i, o teisėjai laikysis teisingumo savo sprendimuose.

Graikijaskelbė, kad kūnas turi tokią pat vertę, kaip ir protas ir siela, kad tos trys žmogaus apraiškos, norint pasiekti laimingo ir prasmingo gyvenimo, turi būti disciplinuotos ir puoselėjamos. Tie idealai prigijo civilizuotame pasaulyje ir net modernioji psichologija patvirtina jų vertę.

Dabar - jie iškraipyti. Hitleris, planuodamas masines žudynes - ruošė pompastiškas Žaidynes. Jau kuris laikas, besikomplicijuojant politiniams ir socialiniams gyvenimui pasaulyje, jokie idealų pasireiškimai nebėra neliečiami. Išniekinami kryžiai Sovietuose ("valstybinei" filosofijai pri-tariant), arabai išiveržė į nepolitinės Olimpines Žaidynes - ir išžudo nekaltus žydų sportininkus. Sovietai skelbia, kad jų sportininkai, pagal taisykles esą mėgėjai, o neleidžia jokiai komisijai patikrinti (su pagrindu - nes jie n e r a mėgėjai). Jų sportininkai - dar tik atsargioms žiniomis remiantis, maitinami draudžiamais preparatais, vėl gi norint savo valdžios pranašumą įrodyti). Ar tai nėra politini s elementas nepolitiniame pasaulinio masto tradicijoje - Olimpinese Žaidynėse?

Montrealyje Olimpiadoje reikėjo pasirinkti - ar įleidiama Formosa-Taiwan'as, ar Raud. Kinija. Kai kurios Afrikos valstybės ta proga pasinaudojo išreikšti savuosius nepasitenkinimus ir atsisakė dalyvauti. Taigi - idealų švarumas seniai sudrumstas.

Kyla todėl klausimas, kodėl dar diskutuojama dėl šių metų Maskvos Olimpiados boikoto, kaip siūlo daryti JAV prez. Carter'is, protestuojant prieš Sovietų karinę invaziją Afganistaną (ir kaip atrodo, besiruošiant jiems toliau ją plėsti). Atsakymas - šio kontinento žmonių nepakankamas susipažinimas su tikroju brutaliu Sov. Rusijos komunizmo veidu, su nužmogintuoju jos žmogum, kuriam t i e s a, t e i s ē, p a g a r b a jau seniai n i e k o n e b e r e i š k i a. Rimtos situacijos supratimui kenkia ir perdidelis, viską užgožiantis šio krašto žmonių noras pramogų, pramogų, pramogų ir - biznio, biznio, biznio...

Maskvos Olimpijų Žaidynių boikotas būtų vienintėlis rimtas nemalonumas Kremlui. PAŽAISIME VĖLIAU - sakyme visiems - PAŽAISIME KITUR! Dabar gi ateina didelio susirūpinimo metas.

Mes turime prisidėti prie boikoto, rašydami laiškus ir vietinius laikraščius, vyriausybę žmonėms ir patiems sportininkams. Juk tokia kova geresnė, negu bombos. Besiruošdami Olimpiadai - Sovietai jau skaičiavo sau milžiniškas pajamas užsienio valiutų, susėmė ir didelį skaičių įvairių atvirai kalbančių žmonių - disidentų (vis dengdami tiesą) ir ruošėsi girtis savo sugebėjimais ir "taikinguais" tikslais.

IR GERA, IR BLOGA... nuomonės, laiskai, atgarsiai

Brazilijos lietuvių kolonija pergyvena šiandieną "būti ar nebūti" dienas. LSB vadovai ir vėl nori p a r d u o t i (kaip karo metu, okupavus Lietuvą Raudonajai Armijai) esamus V. Anastačio Mokyklos Rūmus, kurie, kaip žinome, buvo pastatyti LIETUVOS VALSTYBĖS LĖŠOMIS, bet ne kokių pavienių asmenų ar organizacijų.

Mokyklos esantieji Rūmai turėtų priklaustyti visai lietuvių kolonijai, bet ne saujelei savanaudžių, nors jie ir juridiniai juos valdytų dėl susidėjusių politinių aplinkybių, prarandant savąją nepriklausomybę.

mybę.

Tuo reikalu vedami teisimai, oficialiai norint pašalinti Mokyklos Rūmų globėjus. Rūmuose dar vis tik, reikia pasakyti, vyksta kultūriniai tos Apylinkės lietuvių parengimai. S. Paulo miesto rajonuose yra dar DU DIDŽIULIAI pastatai buvusių mokyklų rūmų, kurie šiandien, išnomuoti tik svetimtaučiams ir juose nieko lietuviško nėra. Įdomu, kad LSB, gaudama ir stambias sumas iš nuomos, tuos pinigų kažkur sunaudoja (bet ne lietuviškai veiklai). Čia tikrai galėtų būti įsteigtos net tos senelių prieglaudos, kur pati valstybė jų išlaikymą remtų.

Kad tai įvyktų, reikia, kad į šį reikalą aktyviai įsikištų dar esantys gyvimi mūsų diplomatai ir veikiantieji konsultai JAV ir kitur. Jie turi dėti pastangas, kad LIETUVOS VALSTYBEI PRIKLAUSANTYS RŪMAI NENUVEITŲ Į PRIVAČIŲ ASMENŲ RANKAS (juridiniai - jau jų rankose)! Vardan LIETUVOS LAISVĖS IR TEISINGUMO, jie turėtų priklausyti tik LIETUVIAMS.

Tikiu, kad šis nemalonas faktas ir jums yra žinomas, kad dabar vien tik teismo salėse kartojamas lietuvių-lituanos vardas...

Jūsų Meldutis Laupinaitis
Sao Paulo-Brasil

PANORAMA

POLITIKA IR ISLAMAS

R. Ūtis

GELEŽINIS KUMŠTIS AFGANISTANE

Jau prieš tūkstantį metų šilkas, keramika ir kitos brangenybės iš Azijos į krikščionišką Vakarų Europą buvo gabenama sausuma per arabų kraštus. Už tai jiems turėjo mokėti didelį maitą arba tranzito mokestį kaip kad dabar reikia vis daugiau ir daugiau mokėti už arabų naftą. Pranašo Mahomedo skelbiamas islamas tuo laiku buvo jau įsitvirtinęs arabų tautų kraštuose, per kuriuos ėjo prekybos keliai į Europą. Vakarietiškams kilo mintis arabus apkrikštyti ir padaryti laisvą prekybos kelią iš Azijos į Europą. Tai iššaukė ilgus karus, kuriuos, energijai išsekus, krikščionys pralaimėjo. Tie karai vadinami Kryžiaus Karais, nes Vakarų kariai nešiojo kryžiaus ženklą ant savo rūbų ir ėjo išvaduoti Kristaus gimtinės Palestinos vedami minties, kad musulmonai privalo būti apkrikštyti.

Po tūkstanties metų aplinkybės jau buvo pasikeitę, kada arabų kraštuose rasta didžiuliai žemės alyvos rezervai. Turėti palankius prekybinius santykius su arabais nori Vakarų Europa ir Amerika iš vienos pusės ir ateistinė Sovietų Sąjunga iš kitos pusės. Vakarietičių pusėje dabartiniu metu yra dar dvi didelės Azijos tautos - Japonija ir komunistinė Kinija, kurios labai reikalingos to "juodojo aukso". Vakarietiai turi pramonę ir techniką, arabai turi alyvą ir mainai galėtų eiti kaip paprastai. Po Antrojo Pasaulinio karo tačiau daugiausia JAV pastangomis ir pinigais Palestinos žemėje buvo sukurta istorinė Izraelio valstybė, išvietinant virš 3 mil. palestiniečių ir nusavinant jų turtus ir žemes. Jų vietoje buvo apgyvendinti iš viso pasaulio atvykę žydai, su kuriais arabai jau turėjo 3 karus. Problema liko neišspręsta, nes žydai nesutinka pasitraukti iš užkariantų arabų žemių. Žmogaus Teisių idėjos gražios, bet nevisiems vienodai taikomos.

Taip kortoms susidėsčius, lošimas pradėtas praėjusių metų Kalėdų dieną Maskvai nuleidus oro desantus į Afganistano sostinę Kabul ir pasodinus į "sostą" 50 metų amžiaus Babrak Karmal, užgrūdintą Kremliaus patikėtinį.

Jis yra generolo Karmal sūnus. Studijuodamas Kabul universitete, priklausė komunistams-marksistams ir buvo pasodintas į kalėjimą už komunistinį veikimą. 1973 m. jis buvo Komunistų Liaudies Demokratų partijos vadas, artimas Maskvos komunistams, vad. Parcham Savo laiku jis pagelbėjo Mahomed Daoud nuversti Afganistano šachą King Mahomed Zahir. Po penkių metų jis, susitaręs su Noor Mahomed Taraki, nuvertė Daoud ir Taraki pasiskelbė prezidentu, kuris priklausė komunistinei srovei, vadinamai Khalg. Karmal tapo Ministeriu Pirminko pavaduotoju. Vėliau jų santykiams pablogėjus, Karmal buvo pasiųstas į Čekoslovakiją ambasadoriumi. Po kurio laiko prezidentas Taraki norėjo jį atšaukti iš Čekoslovakijos, bet jis negrįžo, nes bijojo būti nužudytas ir pasislėpė, išeidamas į pogrindį. Manoma, kad Kremlius jį paslėpė ir laukė tinkamo momento atvežti jį į Afganistaną savo patikėtiniu.

Praėjusių metų rugsėjo mėnesį Taraki buvo nuverstas ir nužudytas kitos prokomunistinės grupės diktatoriaus Hafizula Amin. Taraki yra artimesnis maistų-komunistų pažiūrom, Maskvai nepriimtinas asmuo.

Kalėdų dieną, perversmo metu, Amin žuvo, kaip nepajėgęs išpildyti Maskvos įpareigojimų. Jungtinių Amerikos Valstybių ambasadorius Robert Neumann nuomone, Karmal yra originalus Rusijos tipo komunistas, Kremlius tiki, kad jis seks Maskvos nustatytomis gairėmis ir padarys Afganistaną jų satelitu. Neumann nuomone, Karmal nėra per daug lankstus ir susidurs su dideliais sunkiais kaip ir jo pirmtakai, derinant kalnų klajoklių bendruomenes, islam religines sekas ir ateistinę ideologiją prie giliai tikinčių musulmonų. Maskvai reikia suplanuotiems naujiemsėjimams Afganistano teritorijos, o marksistinė ideologija žmonėms naudojama tik propagandai. Religiniu požiūriu, nei Afganistanas, nei jo kaimynai, nėra vieningi. Pačiame krašte yra 80 % Siite sektos ir 20 % Sunni sektos pasekėjų. Be to, krašto gyventojai priklauso atskiroms gentims ar tautomis, kurios nusitęsia toli už Afganistano ribų, todėl drumsti vandenį ir meškerioti yra nepaprastai geros sąlygos. Pasilipus Kremliaus vadams ant Afganistano kalnų, matosi platūs veikimo horizontai, kur jau nepertoli Indijos vandenyno šiltieji vandenys, patraukus tiek per Iraną, tiek per Pakistaną.

Veikėjų tarpe matau balta barzdą ir tėviškais veido bruožais didįjį Mažosios

toriaus Hafizula Amin. Taraki yra artimesnis maistų-komunistų pažiūrom, Maskvai nepriimtinas asmuo.

Kalėdų dieną, perversmo metu, Amin žuvo, kaip nepajėgęs išpildyti Maskvos įpareigojimų.

Jungtinių Amerikos Valstybių ambasadorius Robert Neumann nuomone, Karmal yra originalus Rusijos tipo komunistas, Kremlius tiki, kad jis seks Maskvos nustatytomis gairėmis ir padarys Afganistaną jų satelitu.

Neumann nuomone, Karmal nėra per daug lankstus ir susidurs su dideliais sunkiais kaip ir jo pirmtakai, derinant kalnų klajoklių bendruomenes, islam religines sekas ir ateistinę ideologiją prie giliai tikinčių musulmonų. Maskvai reikia suplanuotiems naujiemsėjimams Afganistano teritorijos, o marksistinė ideologija žmonėms naudojama tik propagandai.

Religiniu požiūriu, nei Afganistanas, nei jo kaimynai, nėra vieningi. Pačiame krašte yra 80 % Siite sektos ir 20 % Sunni sektos pasekėjų. Be to, krašto gyventojai priklauso atskiroms gentims ar tautomis, kurios nusitęsia toli už Afganistano ribų, todėl drumsti vandenį ir meškerioti yra nepaprastai geros sąlygos. Pasilipus Kremliaus vadams ant Afganistano kalnų, matosi platūs veikimo horizontai, kur jau nepertoli Indijos vandenyno šiltieji vandenys, patraukus tiek per Iraną, tiek per Pakistaną.

JŲ VARDAI AUKSO RAIDĖMIS IRAŠYTI

A. LYMANČAS

Redakcijai paprašius ką nors parašyti 1923 m. Sausio 15 d. proga, pagalvojau, kad apie Klaipėdos krašto politinę padėtį po Pirmojo Pasaulinio Karo ir apie pačią 1923 m. sukilimo eigą per paskutinius dešimtmečius jau yra daug parašyta. Ta tema išsamiai rašė ne vienas sukilimo dalyvis su pačiu sukilimo vadu. Jonu Budriu priešakyje, Reiškia, per daugelį metų, 1923 m. sukilimo dalyvių memuaruose užfiksuota net mažiausia sukilimo eigos detalė. Todėl ir pagalvojau: ar iš tikrųjų yra dar kas nors rašytina, nepaskelbta, nežinoma.

Kaip bebūtų, tos dienos visiškai neprisiminti negalima. Ypač to daryti negalime mes, buvusieji Mažosios Lietuvos gyventojai. Mums Sausio 15 - toji Diena, po Nepriklausomybės šventės, visuomet buvo ir yra mūsų didžioji šventė ir triumfo diena. Pagaliau, 1923 m. Klaipėdos krašto sukilimas, šalia laisvės kovų, juk ir buvo pats svarbiausias Nepriklausomybės laikų įvykis. Kai ateina Sausio 15-toji Diena, aš visuomet pajuntu nostalgiją savam mielum ir gražiam pajūrio miestui. Tada lyg po dviasdešis akis regiu Klaipėdos miesto kapines, kur prie apsnigusių sukilėlių kapų ir aukšto granitinio obelisko, su vėliavomis renkaši lietuviškos organizacijos, studentai, moksleiviai, Šeštojo kariuomenės pulko sargyba ir kovų už Mažąją Lietuvą veteranai.

Veikėjų tarpe matau balta barzdą ir tėviškais veido bruožais didįjį Mažosios

Lietuvos žadintoją, Vyr. Maž. Lietuvos Gelbėjimo Komiteto pirmininką, aušrininką ir patriarchą Martyną Jankų, tvirtą buvusios 1923 m. sukilimo direktorijos pirmininko Erdmono Simonaičio pavyzų, liekną Klaipėdos krašto šaulių vadą Joną Vanagaitį, Jurgį Brūvelaitį, spaustuvinių Šauliškų, žurnalisto Pronskų, ūkininką Lebartą, žinomą liaudies poetą Kristupą Lekšą ir kitus, kurių vardai šiapus ir anapus Nemuno buvo gerai žinomi ir reikšmingi.

Matau ir juodu dviasdešio rūbu buvusį ilgametį prūsų lietuvių atstovą vokiečių reichstage, kun. prof. dr. Vilių Gaigalaitį, kuris skaito atitinkamą iškilmingai dienai skirtą pamokslą. Šiandien iš tolimos laiko perspektyvos žiūrint, pagalvojau, kad tokiais iškilniais momentais mūsų tautos veikėjai, tikriausiai, ir iš tolo nenumanė, kad už kelių dešimtmečių pajūrio krašte bus garbinami svetimos tautos politiniai dievukai ir bus lenkiamos galvos tiems, kurie stojo už tai, kad 1923 m. atvaduotasis Klaipėdos kraštas vėl būtų svetimųjų dominuojamas. Jie negalėjo įsivaizduoti, kad ir tokie paprasti granitiniame paminkle iškalti padėkos žodžiai - UŽ LAISVĘ ŽUVUSIEMS - naujiems krašto viešpačiams bus didelis įžaidimas ir kad savo paskutinę atilsio vietą jiems teks ieškoti svetimoje žemėje.

Tiesia, kaip visą pasaulį, taip ir mus tuomet pasiekdavo šiurpulingos žinios apie Sovietų Sąjungoje viešpatuojantį didelį badą, žiaurios

valstiečių persekiojimus, suėmimus, baisius tardymus ir nekaltai nutelstųjų sušaudymus. Bet tikros ir artimos baimės ir nejutome. Sovietų Sąjunga ir jos barbarizmas atrodė dar taip toli, kad nepajėgėme įsivaizduoti, kad vieną dieną raudonųjų komisarų pasiuntiniai bėsis ir mūsų valstybės sienas, mūsų namus ir iš mūsų taikaus gyvenimo išplėš ar nužudys brangiausius mūsų tautos žmones.

1944 m. spalio 8 d. paskutinį kartą skambėjo Klaipėdos Šv. Jono bažnyčios varpai ir jų garsas, vėjos nešamas, sklido iki pirmųjų apsupto miesto gynybos linijų. Tos dienos ankstyvą popietę rusų artilerija pradėjo naikinti Klaipėdos gyvenamuosius namus, bažnyčias, istorinius pastatus, o 1945 m. sausio 28 d., vokiečiams saugiai pasitraukus, sovietų daliniai per aukštus plytų kalnus ir krūvas įžengė į istorijoje nemažą vaidmenį turėjusį miestą.

Šiandien Klaipėda skaitosi vėl atstatyta. Iš miestui skirtų albumų matosi Sovietų Sąjungai įprasti milžiniški trikampiai, dėžių formos, pastatai. Jie dabar buvusiam vakarietiškam pajūrio miestui ir priduoda aną tipišką sovietinių miestų vaizdą...

Tiek mieste, o labiausiai krašte, iš vietinių gyventojų beliko tik senuoliai. Tikrieji krašto gyventojai, pasinaudoję Vak. Vokietijoje esančių giminių ryšiais, didžia dalimi jau išvyko ar dar baigia išsikelti į Vakarų. Taip su naujai pastatytais miesto ar miestelių pastatais, pasikeitė ir žmonės: savo simpatišku, minkštu prūsų lietuvių kalbos akcentu gyventojų vietas dabar užpildo kiti.

O ir mūsų žinomi veikėjai, kovotojai už Klaipėdos išlaisvinimą, beveik išimtinai ilsisi ne Rambyno kalno papėdėje ir ne šventiška tyla ir nuotaika apsuptoje Klaipėdos krašto kapinėse, bet tokiose vietovėse, kaip Flensburge, Huttenfelde, Kasselyje, Krasnojarske...

Jie buvo mūsų tautos pasidžiavimas. Jie 1923 m. steigdami sukilimo prieš prancūzų valdžią komitetus, platindami patriotinius atsisaukimus ir drąsiai pareikšdami savo bei savo tautiečių valią karą laimėjusiems santarvės galūnams, rizikavo savo gyvybe ir asmeninę turtą. Jei jie būtų pabūgę įvairių grėšinių ar ir tik suvyravę, Nepriklausoma Lietuva nei Klaipėdos krašto, nei savo uosto nebūtų turėjusi. Jei ne jų karžygiškumas, tai kaip Tilžė, taip ir Klaipėdos kraštas, šių dienų okupantų nebūtų priiskirtas taip vadinamai "tarybinei" okupuotai Lietuvai, bet prie rusiškai Kaliningrado srities. Už tai ir po komunizmo priedanga už rusiškąjį imperializmą kovojusių įvairių lietuviškų komunistėlių vardai nefigūruoja Rytų Europos tarptautiniuose politiniuose metraščiuose, bet Martyno Jankaus, Erdmono Simonaičio, Jono Budrio ir kitų.

Jų vardai ir darbai liks Mažosios Lietuvos istorijoje ir liudys, kad po 700 metų naikavimo ir germanizacijos, būta tokių tautinės sąmonės nepraradusių prūsų giminių palikuonių, savo giminės broliams iš Didžiosios Lietuvos padedant, dar ir XX a. pradžioje kovojo už savo tautos sielos išlaikymą ir už paskutinę tėviškės žemės pėdą.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Pasikalbėjau su Gina

(tėsinys)

Sol. Gina Čapkauskienė sveikina tują Melbourn'e.

- Ar įvyko Australijos viešnagėje kas nors Tau netikėtai malonaus?

- Viskas buvo malonu. Pradėdant pačiu keliavimu - nes labai tai mėgstu, bet va, ypatingai mane sušildė tai, kad žmonės taip laukė koncertų, ir laukė manęs. Jau esu buvusi vieną kartą, tai sutiko mane lyg būčiau kokia ar-tima giminė.

Važiuojant į Jokubauskų rezidenciją Melbourn'e, žiūriu- prie jų namo gražiai žaliuoja tujos krūmas. Bet-ne tujos, nes jos viršūnėje didelis rožinės spalvos žiedas? Priartėjus matau, kad įrištas didelis kaspinas. "Tai čia", sako šeimininkė, "tujos krūmas, kurį Tu pasodinai gastroluodama prieš 5 metus. Tai pasipuošė, Tave belaukdamas!" Išaugo nebeatpažįstamai didelis. Labai miela, kad žmonės taip laukia. Ir visur, kur tik pasisukau- mane atsiminė iš buvusių koncertų ir vis klausė, ar aš juos atsimenu. Tad ir dainuoti jiems dvigubai maloniau, jokio specialaus "įkvėpimo" nereikia.

- Buvo Kalėdų metas. Kaip ten viskas atrodo, kitame žemės pakraštyje, kai mes taip giliai su žiema ir saulės "užmigimu" sutapę?

J. Valiūnas

Epizodai iš 1940 metų

Gyvendamas kaime ir nedalyvaudamas politiniame šalies gyvenime, taigi ir nepriklausydamas jokiai partijai, 1940 - 41 m. laikotarpi Lietuvoje laimingai praleidau, nors galvoti, ūkiškais keitėsi įvykiai. Štai, 1940 m. vidury, pražygiavo Sovietų karinis dalinys pro mano ūkį ir apsistojo už poros kilometrų miškelyje. Neužilgo atėjo pas mus nedidelio ūgio rusas, tikriausia politrukas. Užkalbinau jį rusiškai, aprodžiau ūkį ir darbininkų - kumečių namelius. Jų vidaus sienos buvo tinkuotos ir išbaltintos, o grindys išdažytos. Pavaišinau naminiu vynu ir pašnekėjom apie ateitį. Priėmimo paveiktas, jis man patarė, kad geriausia mano padėties išeitis - savanoriškai iškelti į Rusiją, kurioje gausiau gerą tarnybą valstybinuose ūkiuose...

Kiek vėliau susitinku Biržų geležies prekių stambų pirklių Henderlį. Paklaustas, kaip man sekasi, atsakiau, kad gerai, nes mano ūkį perėmė valdžia ir dabar, nebeturėdamas ūkiškų rūpesčių, esu laisvas, kaip paukštėlis. "Man blogai", jis atsako: "Mano krautuvę nacionalizavo". Bet - su šypsniu lūpose jis taria - "mano sūnus dabar yra komisaras. Tad mes dar ne taip blogai laikomės". Antras mano prietelis, mėsininkas Fišeris, pristatinėdavo man mėsą dešimtį metų, kai laikydavau savo ūkyje žiemos žemės mokyklą. Į jo klausimą, kaip man einasi, atsakiau tuo pat būdu, kaip ir Henderliui. Gi jis sakosi, kad ir jam mėsinę atėmė, bet, kai jo du sūnūs tapo komunistais, tai 1980. I. 25

jis dar gyvena pusėtinai neblogai.

Gretimame kaime buvo kooperatyvinė pieninė, kur priklausiau prie valdybos. Vienas iš tos pieninės narių tapęs aktingu jaunu komunistu, mane užtikrino, kad: "Tau, drauge agronomai, nieko neatsitik blogo, nes tu darbininkų neskriaudei".

Mano ūkyje palyginant dirbo daug darbininkų, retą dieną jų būdavo mažiau, negu 20, o vasarą jų skaičius (ypač padienų, nes turėjau medelyną ir sodinau daug cukrinių runkelių) padidėdavo iki 60. Bet kokius nesutisratimus su darbininkais baigdavau taikingai, sumokėdamas jiems palnai patenkinantį atlyginimą ir dar pamdavaui iš jų parašą, kad jie mane jokių reikalavimų neturi. Nežiūrint tu taikingų su visais (darbininkais ir apylinkės ūkininkais) santykių, 1940 m. vasarą mano ūkis buvo aprašytas: atžymėti visi gyvuliai, žemės ūkio įrankiai, laukų pasėliai, namų ištekliai ir ūkis buvo nusavintas (nacionalizuotas). Atstatę mane nuo žemės ūkio vedėjo pareigų, prisiuntė ūkio vedėją komunistą, o man paskyrė 300 litų į mėnesį pragyvenimui. Beje, man siūlė palikti 30 ha. lauko (be sodybos ir be inventoriaus), sakydami jie žina, kad aš myliu žemės ūkį ir kad jie (valsčiaus vykdomas komitetas) leistų man ūkininkauti. Dargi žemės tvarkytojas pasiūlė man perimti Sebestišio dvaro 30 ha. centrą. Tas dvaras, nepertoli nuo Biržų, priklausė mūsų prezidento žmonai Chadakauskaitei. Nuo šių

- Auga vadinamas Kalėdų medis. Jis apsidengia ne paprastai ryškaus, skaidraus raudonumo žiedais per Kalėdas. Už tai jį taip ir pavadino ir jis yra tapęs dalimi kalėdinės tradicijos. Vos tik porai valandų laisvo laiko atsiradus, išvažiuodavom į gamtą. Vietoje snaigų - šimtai muselių į akis.

- Na, bet nėra kada persalti, tiesa? Abi juokiamės - ji patenkinta, tyrai skambiai, o aš žemu, beveik sakyčiau paslaptingu balsu (kas belieka, negi su lakštingališkaisiais balsais konkuruosi?)

- Taigi, - tęsė Gina - patiko visi žmonės, ir "oficialieji", kurie nė kiek nemažiau nuoširdumo ir rūpestio parodė. Pav., Australijos Lietuvių Bendruomenės p-kas V. Neverauskas ir Kultūros Reikalams narė V. Vasiliaus - kienė. Sutikau Sydney miesto operoje dainuojantį ir vaidinantį lietuvių V. Rūtenį, "Mūsų Pastogės" redaktorių V. Kazoką, žurnalistą A. Laukaitį ir daug kitų. Visi tokie savi ir malonūs.

- Ar teko išgirsti ir pamatyti vietinę operą?

Taip. Adelaidė ir Sydney turi nuolatines operas. Pasitvymai ne tokie liuksusiniai, kaip Amerikos, bet labai geri. Įdomu buvo susitikti solistę, dainavimo pedagogę Binkėvičiūtę-Gričiuvienę. Ji labai įdomi asmenybė, turi daugybę visokių gaidų (kas, atsimena-Lietuvoje jos mokinė Grincevičiūtę). Nors nebejauna, bet spinduliuoja džiaugsmu ir meile gyvenimui, visa kuo domisi ir su ja buvo labai įdomu susipažinti.

Graži upė Swan River Vakarų Australijoje. Parkuose gali aptikti akmenyse įsispaudusias aboriginų pėdas. Sydney Parke yra jų įrėžta žuvies galva - taip jie ženklinosi kelius.

- O dabar ten kitus ženklus palieka kitos gentys - net ir lietuvių, ar ne keista?

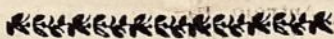
Ir abi nutylame. Pro Ginos langą matosi tujų tvora. Vėjas lengvai judina jų karpytas šakeles.

- Paskutinis klausimas, Gina, nes ir man reikia jau savais takeliais patraukti: kur dabar ruošiesi?

-Lietuvių Bendruomenė Europoje, tarpininkaujant PLB p-kui Vytautui Kamantui, kviečia koncertams į Europą vasario mėnesį. Kelionę finansuoja Kanados Lietuvių B-nė ir Apylinkių Valdybos, prisideda ir Montrealio Lietuvių Kredito Unija LITAS, Balandžio 9 d. Št. Petersburg'e, Floridoje, kartu su sol. J. Vazneliu atliksiu meninę programą Draugo romano premijos įteikime. Premiją laimėjo irgi kanadietis - Juozas KRALIKAUSKAS už romaną PO ULTIMATUMO (iš laikotarpio 1937-54 m.). Balandžio 19-20-26 dainuosiu Chicagos Lietuvių Operoje veikale Carmina Burana, Carl Orf, pagrindinę soprano rolę.

Gaila, kad nedaug kas montrealiečių gali nuvykti į tolimąją Chicago. Iš savo pusės linkėčiau Ginai, kad ji galėtų su mūsų opera pagastroluoti. Operoje jai tikrai yra kur įsibėgėti, o operos sąstatui malonu "pasitempti", tu rinti gerą solistą, malonų, linksmą asmenį ir rūpestingą menininką. Viso gero, Gina!

Ir atsisveikinom.

klastingų pasiūlymų, žinoma, atsisakiau.

Važinėjant į Kauną, reikdavo keliauti automatiškai iš Biržų į Šiaulius. Pasitaikė, kad įeinant į traukinio įprastą man atskyrimą, radau jį veik visą užimtą: jame sėdėjo penki nevietiniai žydai. Rodydamas į juos su pakeltu pirštu, nustebintu tonu sušukau: "Žydai, žydai, kokie jūs žydai? Žydų nebėra Lietuvoje, o yra tik draugai". To užteko, kad užsimegstų draugiškas pokalbis, paliečiant net politines temas. Tuo metu (1940 m. anksti pavasarį) Hitlerio armijos puolė Graikiją. Tad ir sakau tiems savo naujiesiems draugams: "Kodėl mes nepuolame to Hitlerio, kai jo didelė kariuomenės dalis užimta pietų Europoje". "Buržuus buržujų muša, o kai jie išsisūsiu, tai mes ateisime" - atsakė. Be to, jie mane užtikrino, kad ten, Kremle, jie viską geriausiai žino ir kai eis tinkamas laikas - jų nenugalimoji armija žygiuos.

Neilgai besigyvenau savo ūkyje, nes nebuvo kas jame veikti. Cukriniam runke liams nuvalyti buvo atvaryti Biržų miesto tarnautojai su buvusiu apskrities valdybos sekretoriumi Čigu. Persikėliau gyventi pas brolių į gimtąjį kaimą (10 km. atstu) ir retkarčiais lankydavau Kauną, nes priklausiau įvairiom centrinėm ūkiškom organizacijom. Ilgiausiai išbuvau "Pienocentro" revizijos komisijos pirmininku ir paskutinį kartą išvykau iš namų 13 birželio 1941 m. Nuvykau į "Pienocentro" įsteigtą Šepetos (į rytus nuo Panevėžio) durpių kraiko

fabriką, patikrinau ten buhalteriją ir tą pačią dieną nuvažiavau į Kauną. Ar tai sutapimas, ar gal toks mano laimingas likimas, kad mūsų kaimo seniūnas, man išvykus iš mano brolio namų, klausinėjo manęs, turėdamas galvoje man jau numatytą kelionę į tolimus, šaltus Rytus, nes kaip tik tą iš 13 į 14 birželio naktį prasidėjo deportacijos.

Nuvykęs į Kauną, neradau kambario viešbučiuose, nes daug patalpų užėmė sovietų atėjūnai. Apsistojo pas Done-laičio gatvėje pas giminaitį ir nuėjau į Žaliakalnį pas Antaną Būdrį pasveikinti jį su vardo diena. Apie 10 val. vakaro atėjo jį pažįstamas karininkas ir pranešė, kad jau stovi daug paruoštų sunkvežimių, o gelžkelio stotyje - daug gyvulinių vagonų. Tad visi žinojome apie pasirušimus deportacijoms. Grįžau 12 val. nakties nakvynėn ir 2 val. nakties į to buto duris pasibėdė su šautuvu buožėmis neprašyti svečiai. Jie klausė vieno studento (ten 3 studentai turėjo išsinuomavę kambarį) ir atėję įsakė jiems pasirušinti į tolimą šiaurę ir pasiimti šiltus drabužius. Jiems išsivedus tą studentą, daugiau niekas tame bute nebeužmigome ir aš nebe grįžau daugiau ten nakvoti, nes buvau labai prislėgtas tokios administracinės sovietų sauvalės.

"Pienocentro" dariau buhalterijos patikrinimą ir naujas jos pirmininkas Jaslūnas (Glemža, buvęs pirmininkas, repatriavo į Vokietiją) išrašė man lietuvių ir rusų kalbomis komandiruotę į Mažeikius, Šiaulius

algimanto skiltis

G O L G O T A

Kai neperseniausiai teko susitikti ir ketvertą ar penketą valandų pasikalbėti su iš Lietuvos atvykusiu čia paviešėti kunigu, kur kas su-prantamesnis ir aiškesnis tapo bene visų tikinčiųjų ten, kasdienis kelias. O jis, tas kelias, yra itin duobėtas, painus, neretai ir visiškai tikras. Kartais jis laikomas išbandytu, kitą kartą dar vis bandomu, nors tikrumo nėra jokio. Dažnai viskas priklauso nuo aplinkybių, susidėjusių sąlygų, užinteresuo-tų asmenų vienokio ar kito-kio nusistatymo.

Tikinčiųjų bendruomenės, kartu su dvasiškiais, išmoko ar dar vis mokosi laviruoti, plaukti prieš srovę, kai kada, būtinam reikalui išaukiant, su srove, vis stengiantis nenuskėsti, paviršiuje laikytis, kad tik išgelbėjus principus, kai kuriais atvejais bandant taikytis, vingiuoti...

Tuo tarpu, neretas mūsų siūlyti, gana patogioje iš-aiškoje butyje įsitaisęs, mėgstame vaizduoti didvyrius ir pakelti balsu svaitytis kaltinimais į abi puses, tokius ar kitokius dvasiškius nedviprasmiškai kaltindami minkštakūniais, pataikūnais, išverstakailiais ir dar kitokiais netaip jau labai gražiais, bet parinktais žodžiais. Kągi, netaip sunku čia jaustis didžiais patriotais ir jausti tą magišką formulę neabejotino teisėjo togoje, skirstyti anuos varguolius į kairę ar į dešinę.

Pasiklausius tenyškščio gyvenimo realybės niuansų, nesunku įžvelgti ten esamos padėties rimtumą ir kartu problemas komplikuoimą. Palaikyti normalius ar bent pusiau normalius santykius tarp tikinčiųjų ir viską valdančios, tvarkančios ir beveik nujaudinančios valdžios, reikia ir apsukrumo, ir nuojautos.

Kietas ir nuolatnis atšaurumas, nebūtinai visada

ir visur gali būti laikomas tinkama priemone padėti tylinčiai tikinčiųjų bendrijai. Čia labai daug kas priklauso netiek nuo bendrųjų potvarkių, kiek nuo atskirų pareigūnų volumo, nusistatymo, "nematymo", gudrumo, o kartais net ir kvailumo, jei jau neminėti pigaus persistengimo pavyzdžius.

Religija ir "religininkai" tėra tik toleruojami, vis belaukiant išnykimo, susipratimo. To siekiant, aišku, ne paramos, bet tik įvairių trūkdytų tesulaukiama. Savotiška laimė, kad visa antireliginė kova ir propaganda visai nepaveiki, jei ir ne dėl kitų priežasčių, tai, svarbiausia, dėl savo nemokšiskumo, žemo lygio ir žmogiškosios psichologijos nesupratimo ar ignoravimo. Toji ateistinė, "moksliška" agitacija, savo navi-vumu tegalinti pasiekti nebent darželinio amžiaus vaikų kišką pasaulį. Atrodo, kad tikintiesiems ir dvasiškiams, santykiaujant su valdinėmis įstaigomis, nemažai padeda tiesiog paraidinis veikiančių (ar bent paskelbtų) įstatymų, ypač konstitucijos žinojimas, plius - Lenino raštų visapusiškas studijavimas. Žinant puslapį, paraigrafą ir ar eilutę, jau galima kai kada ir visai nebloga medžiaga gintis, o kai kuriais atvejais, net ir pulti.

Tiesa, šiandieninė tikinčiųjų golgota kaip ir nėra kruvina, bet moralinėje plotmėje žvelgiant ir vertinant, ji lieka ir toliau sunki, kieta ir neužtarnautai atšiauri. Taip, bažnyčia yra atskirta nuo valstybės, bet praktiniame gyvenime tai reiškia ne kokią ten nepriklausomybę, bet, priešingai, jaučiamą nuolatinę kontrolę ir norą turėti pavaldumą ir paklusnumą valdžiai. Iš to ir gaunasi nuolatiniai konfliktai, matant laimėjimus ir pralaimėjimus abiejose pusėse.

ir Panevėžį, kur buvo kiaušinių surinkimo punktai. Į Mažeikius atvykau ankstyrytą ir vedėjas Kurnevičius mane įspėjo, kad buhalteris yra komunistas. Jis jau klausė, kodėl aš važinėjęs vienas (revizijos komisija yra iš trijų asmenų). Tam buhalteriu vedėjas paaiškino, kad aš esąs iš trijų labiausiai "patikimas". Ištikrųjų, gi vienas iš jų Dagys buvo drauge ir Panevėžio apskrities komisaras, o kitas, agronomas Liutikas - Šiaulių apskrities viršininkas - taigi, jie abu buvo tiesioginių tarnybų užimti. Kai pradėjau tikrinti buhalteriją, tai atradau vietomis įterptus rusų kalba įrašus. Pasakiau tam buhalteriu, kad "pagal tarybinę santvarką", visuose raštuose tėvartotina tik vietinė nacionalinė kalba. Tas mano "pagal tarybinę santvarką" sakinytis labai paveikė buhalterį ir mačiau, kaip jis paraudęs, jau buvo pilnai įsitikinęs, kad aš esu tikrai tas "patikimasis".

Vėliau, kuomet papietavome ir ašėjau vienas su kiaušinėtytės instruktoriumi Ibianskiu gatve, šis paslaptinai man pareiškė, kad ir jis turis aukštą pareigūnų giminę: jo brolis (jis ištraukė iš kišenės nuotrauką) esąs Kijevo karo mokyklos viršininkas.

Penktadienį iš Mažeikių

nuvažiavau į Šiaulius, revizuoti ten "Pienocentro" buhalteriją. Šeštadienio rytą nuėjau į restoraną pasučiūti ir sutikau Mažeikių daktarą Piepolį, mano Berlyno mokslo laikų draugą, kuris, deja, vėliau tragiškai baigė gyvenimą sąryšyje su partizanų veikla. Užsisakiau juodos duonos sumuštinį su sviestu ir sūriu. Patarnautoja, mano nusivylimui, atsako nebeturinti duonos. "Tai tikras rojus" sušukau spontaniškai. Piepolis išsigandęs, bet tuo metu nieko daugiau restorane nebuvo, ir aš gavau... "pyrago" sumuštinį.

Šeštadienį iš Šiaulių vykau traukiniu į Panevėžį ir mačiau, koks didelis vyksta traukinių judėjimas su kariškiais ir ginklais. O jau visi buvome tikri, kad prasidės sovietų su nacijs karas. Kad būtų saugiau, sėdau į tokį vagoną, kur važiuavo karininkų ir tuojau paklausiau vieno aukštesnio laipsnio karininko rusiškai: "Na, kągi, kvepia paraku?" "O ne - jis atsakė - tai tik manevrai". Atsakiau: "Mes žinom, kokie tie manevrai". Laimingai atvykau į Panevėžį ir iš šeštadienio į sekmadienį naktį (20-21 birželio 1941 m.) prasidėjo karas. Už poros dienų vokiečiai be mūšių užėmė Panevėžį. Prasidėjo okupacija.

TAUTINIAI DRABUŽIAI IR JŲ RAŠTAI

Antanas ir Anastazija TAMOŠAITIS.
LITHUANIAN NATIONAL COSTUME. LITHUANIAN FOLK
ART INSTITUTE, Toronto, 1979. Lithographed by
J. B. D. Danaitis. Time Press Litho Ltd. 256 p. in-4.
(tęsinys)

Drabužių išvaizda pasiliko paprasta, kad visas stebėtojo dėmesys galėtų būti sutelktas į spalvų derinius. Tad, tiksliai šioj srityj kai kada pasireiškėdavo nesantūrumas. Zanavykės, nuraštinusios visą priejuostę paviršių, pasijuto savo raštams nebeturinčios vietos. Taigi jos ėmė priejuostes ilginti ir platinti tol, kol jos ištisai uždengė tuos plačius sijonus, paliekant tik sprindžio tarpą užpakalyje. Žemaitės ėjo į bažnyčią, apsikraudamos kuo didžiausiu raštuotu audiniu krėkui: du išmarginti sijonai, vilkimi taip, kad abu būtų matomi ir trys skepetaitės, parištos ypatingu būdu, kad viena visiškai neuždengtų kaktos.

Raštai susikūrė uždaro baudžiauninko gyvenimo sąlygose. Lietuvių drabužiai yra skirti juos stebėti ne iš tolo, kaip ponų, kuriems reikėjo parodyti savo asmenį, bet iš arti, norint parodyti savo sugebėjimus tarp savųjų. Iš tolo žiūrint, raštai tampa neaiškiomis spalvotomis dėmėmis. Dar ypatingesni yra išsiuvinėjimai. Jų buvo daroma nedaug, bet ir tie patys kartais baltais siūlais ant balto audeklo, ypač vyrų marškinuose. Jie tapdavo matomi tik susėdus prie vaišių vestuvių ar krikštynų stalo.

Raštų atsiradime galima taip pat matyti žmogaus norą apvertkti savo laikinumą. Tas noras pasireiškia visur, kur darbe žmogus nepasitenkina jo naudingumu. Beraštė audėja niekadus nebuvo girdėjusi apie poeto troškimą "ne visam mirti". Ji tos minties nė nebūtų supratusi. Bet ji vadovavosi tuo pačiu instinktu, kaip ir bet kuris menininkas: ji

įrašydavo savo prabėgančias nuotaikas į raštus, taip jais išsaugodama nors kuriam laikui, jei ir ne amžiams.

Visais atžvilgiais lietuviškieji drabužiai ir jų spalvų deriniai pavidalinosi savarankiškai, nepamėgdžijant dvaro, kai šiaip gyveno nime tas pamėgdžijimas buvo daromas visą laiką. (Nusižiūrėdami į dvarą, lietuviai lenkino savo pavardes, mokėsi lenkų kalbos. Neturėdami galimumo jos išmokyti, jie bent savo kalbą kimšėte prikimšo slaviškų barbarizmų).

4. GEOMETRIJA IR IRĖMINIMAS

Tame praeities palikime pastebime kitą, labai savotišką lietuviško galvojiimo bruožą: žmogaus, ypač baudžiauninko, norą, išsivaduoti iš bet kokio irėminimo, pabrėžiant gyvenimo reiškinį nepakartojamąją savybę.

Audimas staklėmis turi paklusti geometrijos dėsniams. Linijos tegali būti tiesios ar laužtinės. Lenktos linijos tėra suapvalintos laužtinės. Spalvotame audime lengviausiai yra padaromos keturkampės geometrinės figūros, kvadratai. Dekoratyviniai motyvai pasikartoja nustatytu ritmu, paprastai susidedami iš tiesias linijas.

Lietuvių skonis vystėsi skirtingu būdu. Senieji lietuvių išieginiai drabužiai buvo vienspalviai, balti. Vytautas ir Jogaila, krikštydami žmones, jiems dalino dovanas - baltus drabužius, kurie turėjo simbolizuoti atgautą nekaltumą. Taigi, naujakrikščių šventadieniai drabužiai buvo balti. Lietuva krikščionėdama baltėjo. Visam kraštui susikrikščionėjus, baltos spalvos

simbolika buvo užmiršta ir baltuose drabužiuose pradėjo atsirasti spalvoti apvedžiojimai. Vis labiau išsiplėtodami, jie išvirto į raštus.

Raštai kūrėsi kelių žmogiško gyvenimo reiškinų dėka. Vienas jų buvo - sunkėjanti baudžiava. Lietuviai buvo vis labiau pririšami prie dvaro, kol pagaliau tapo pakeičiamomis gyvo inventorius dalimis. Jų drabužiai kito priešinga linkme. Jų balti išieginiai rūbai, kuriuose jie visi atrodė panašūs vienas į kitą, buvo vis labiau spalvinami ir marginami raštais, jiems duodant asmeniškumo pobūdį: kiekviena audėja stengėsi austi skirtingai. Laikomas dvaro daiktu savaitės bėgyje, baudžiauninkas norėjo bent sekmadienį būti asmeniu, ne tokiu kaip kiti.

Būdamas baudžiauninkė, audėja tegalėjo drabužių puošnume rodyti ne save, bet savo darbą, savo išradimą. Kitaip tariant, savo kūrinį, kuris buvo vienintelis toks, skirtingas nuo kitų panašių darbų. Tad tuo metu, kai ponai vaikščiojo ir "kontušuoti ir baronuoti", lietuvės nerodė didelio noro juos pamėgdžioti. Jų drabužiai liko santūri ir paprasti. Jie buvo net vis labiau prastinami. Mažupamažu moterys padėjo į šalį pačias įvairiausias drabužių dalis. Nuometas išnyko visur, išskyrus Aukštaitijos sritį. Drobulės tapo retai naudojamos. Džūkės bandė atsikratyti ir kikiško. Liko tik būtinos apsirengimo dalys.

Audimo pajungimas geometrijai nesiderino su audėjų skoniu. Apmatai ir ataudai sudaro tiesias linijas ir stačius kampus, kurie yra

svetimi lietuviškai aplinkai ir lietuviškam gamtovaizdžiui.

Norint to taisyklingumo atsikratyti, atsirado kaišytiniai raštai. Tai nepaprastai įdomus ir mažas kurkitor žinomas audimo būdas. Tokio metodo pagalba audėja virš geometrinės plotmės sukuria kitą dekoratyvinę plotmę, kurioje ji jaučiasi laisva. Ji gali išdėstyti įvairius motyvus ne pagal audimo technikos ritmą, bet pagal savo norą.

Kaišytinis audimas padėjo susikurti ypatingiems puošmeniniams motyvams, kurių svarbiausias yra tulpė. Tulpės pasirodo aštuonioliktame šimtmečiu, mažytės, nedrąsios, klusniai išsiriškusios tiesiomis linijomis. Po to jos augo ir plėtėsi per keliasdešimt metų, kaip tropikiniai augalai. Susijungdamos po keturias, jos sudarydavo naują milžinišką žiedą, tviskantį įvairiomis spalvomis.

Kodėl tulpę audėjos taip pamilo? Nagi, sunku rasti kitą motyvą, labiau nutolusį nuo geometrinio formų: ją sudaro visokios įstrižainės ir lenktos linijos. Pasakytum, kad joje yra įkūnytas kažkoks taisyklingas netaisyklingumas.

Kaišytiniai raštai buvo žinomi, nors retais atvejais, ir už Lietuvos ribų, ypač Rumunijoje. Bet rumunės nejaudė aiškaus noro išsivaduoti iš geometrijos. Iš tų raštų jos sudarydavo kvadratinus vienetus, o tie vienetai jau padengdavo visą audeklo plotą. Taip stačiakampis taisyklingumas vėl sugrįždavo į audeklą.

Kaišytiniai raštai nepaplitę visoje Lietuvoje. Jie buvo labiausiai pamilti Suvalkų krašte, kur baudžiava atrodė dar skaudesnė, pašonėj mantant laisvę Rytprūsiose.

Net ir baudžiavą panaikinus - o tai įvyko Užnemunėje anksčiau, negu kitur Lietuvoje - tas noras priešintis bet kokiam pasikartojimui, kuris gali išvirsti į suslinkusią taisyklę, pasiliko stiprus. Kas sekmadienį nešiojami tie patys drabužiai pasidaro lyg šventės uniforma.

To reiškinio vengdamos, Zanavykės stengėsi keisti bent priejuostes - o jos buvo puošniausia drabužių dalis. Kiekvienam ypatingai vygiui, perkertančiam įprastinę gyvenimo slinktį, paminėti jos išsiausdavo naują priejuostę, nors į ją tekdavo įdėti penkias ar šešias savaites darbo.

Tas pats noras išvengti pasikartojimo, tampančio taisykle, matyti skepetaitėjų audime. Kiekvienas jos kampas būdavo papuošiamas skirtingais raštais. Kai ji užsiriša ant galvos, tegali būti matomas tik vienas, užpakalinis jos kampas. Taigi, ją tiko užsidėti iš eilės keturis kartus, be baimės kad jos nešiojimas pasidarys papratimu.

Dabar mūsų namai yra

vienas į kitą panašūs. Kambarių išdėstymas juose yra beveik visur tas pats; juose matomi tie patys baldai, tie patys daiktai. Nešiojam drabužius, kurie, mados dėka, mus padaro vieną nuo kito sunkiai atskiriamus. Taigi, nuostabu darosi prisiminus, kad dar taip neseniai lietuvė audėja negalėjo pakęsti būti apsirengusi kaip kuri nors kita jos kaimo moteris. Ji norėjo savo nepakartojamas nuotaikas išreikšti raštais, kurie nebūtų jokių kitų raštų pakartojimu.

Ši knyga galėtų tapti gražia dovana bet kuriam svetimtaučiu, bet ji turėtų taip pat būti kiekvienoj lietuviškoj šeimoj, ypač kur yra augančių dukterų. Joje mes galime ieškoti atsakymo į klausimą, kas mes esam.

Dail. A. Tamošaitienės lietuviškų pirštines zanavykių raštais.

DIEŅRAŠČIO "DRAUGO" ROMANO PREMIJĄ LAIMĖJO JUOZAS KRALIKAUSKAS UŽ KŪRINĮ, PAVADINTĄ "PO ULTIMATUMO". ROMANE VAIZDUOJAMAS LAIKOTARPIS TARP 1937 - 1954 m.

PREMIJOS ĮTEIKIMAS ĮVYKS BĖLANDŽIO 9 d., ST. PETERSBURG'e, FLORIDOJE, DALYVAUJANT AUTORIIUI

ŽMONIŠKUMO ŠVIESOJE...

(tęsinys)

Peržiūrėjau ryšulį, grįžau į miegamąjį ir vėl, atsisėdusi ant lovos krašto ėmiau svarstyti, kaip sumažinti pavojų. Visi, kas pas mus atsilanko, - o tokių buvo nemaža, - atkreips dėmesį į naują šeimos narį. Be to, ir mano vaikams, ir jų auklei reikia paaiškinti apie atgabentą kūdikį. Už kampo (dabartinėje Liepos 21 gatvėje) gyvenomano motina ir sesuo. Nutariau nugabenti mergaitę kuriam laikui pas jas. Bet ir ten reikėjo kažką pasakyti. Prisiminiau pusseserę Adelę, gyvenančią Kijeve. Ji ten studijavo ir prieš pat hitlerininkų įsibrovimą buvome gavę žinią, jog ji iškėkė už tūlo Petrausko. Parašiau sau nuo jos laiškėlį, kuriame Adelė prašė priglauti jos dukrelę Danutę. Vytas jos žuvis, o ji pati sunkiosligos pribloškta guli ligoninėje, kūdikis be globos. Jos pažįstamas vykstantis iš mūsų kraštus, apsiėmęs mums ją atgabenti. Nebepamenu, kokia pavardė ji pavadinau. Stengiausi viso laiško ir parašo rašyseną padaryti visai nepanašią į manąją. Sufabrikavau laiškėlį, kantriai laukiau ryto. Vos saulei patekėjus, pasiėmiau mergytę ir, palikusi aukleiraštelį, jog išėjau pas mamą pusryčių (darydavau tai gana dažnai), nukeliau su savo našta. Gerai, kad tą rytą gatvėje nesutikau nė vieno žmogaus. Tą rytą Danutė tapo mūsų šeimos nariu.

Daug sykų likimas gelbėjo mus nuo pavojų, noriu tik su didžiu pasitenkinimu pažymėti, kad tą tolimą niūrią žiemos naktį man atnešta mergaitė jau yra baigusi Maskvos konservatoriją, kurioje ji mokėsi pas įžymų smuikinką David Oistrach'ą ir dabar tobulina savo meistriškumą aspirantūroje. "E. Žalinkevičaitė-Petrauskienė, žymi aktorė, rašiusi poeziją Alės Sidabraitės slapyvardžiu, 4 psl.

sol. Kipro Petrausko žmona, taip aprašė savo pasiryžimą gelbėti kūdikį. Dabar kaip visi žinome, Danutė įvairių aplinkybių dėka buvo sutikusi ir savo gyvus išlikusius tėvus, tapo garsi smuikininke, iškėkėjo už ukrainiečio smuikininco, pasiekė Vakarų kartu su vyru ir dabar gyvena Amerikoje. Koncertavo ir kalbėjo lietuviams šiame kontinente, su dėkingumu prisimindama ne tik savo globėjus, bet ir kitus geros širdies lietuvius).

Nors Rožių kaimas buvo greta IX Forto, tačiau Macijauskų šeima visada mus priimdavo nuoširdžiai ir šiltai, o tai mus paskatino kreiptis į juos. Ir aš neapsirikau. Jie sutiko iš karto, nežiūrint to, kad Macijauskų šeimoje (tėvas ir keturi vaikai) skurdas žvelgė iš kiekvieno kampo. Mes negalėjome jiems duoti nieko, kas turėtų materialinę vertę. Iš pradžių mano pekiametį sūnų laikė pakrosnėje (paprastai vieta vištoms), šieno kūgyje. Visa Macijauskų šeima smarkiai pergyveno, girdėdama naktimis verkiant mažylį, tačiau visai nesijaudino, slėpdama žydų vaiką ir rizikuodama gyvybę.

Atėjus žiemai, kai kūgyje negalima buvo pasilikti, Macijauskas ėmė galvoti, ką daryti, kad vaiko gyvybei negrėstų pavojus. Nutarė įrengti po krosnimi slėptuvę, į kurią įeiti buvo galima tik pro plytos apačią. Tam reikėjo ne šiaip amatininko, o krosnininko, kuris gerai žinotų savo darbą. Toks ir buvo Macijauskas. Jis įrengė slėptuvę ir ten priėmė dar keturis suaugusius žmones.

Macijauskų šeima padaugėjo penkiomis burnomis, iš kamino kur kas dažniau, negu anksčiau, rūko dūmai. Taip pat pastebėjo, kad iš Macijauskų šeimos daug dažniau, negu anksčiau, grįžtama iš miesto su ryšuliais rankose. Pasiklido kalbos, kad pas Macijauskus turbūt, aitvaras yra.

Auštant gestapas apsupo namą. Ieškojo žydų. Troboje ir daržinėje viską apvertė aukštyn kojomis, bet nieko nerado. Macijauską išvedė į kiemą, mušė ir grąšino pa

degti namą su vaikais. Jie reikalavo vieno: pasakyti, kur jis slepia žydus. Macijausko buvo vienas atsakymas:

- Pas mane žydų nėra.

Gestapas išsinešdino, nieko nelaimėję. Po gestapo apsilankymo suaugusieji žydai išėjo iš slėptuvės ir pabėgo.

Slėptuvėje pasiliko mano penkiamestis sūnus, dėl kurio Macijauskų šeimos gyvybė buvo vėl pavojuje.

Po kelių savaičių pas Macijauskus vėl krata. Šį kartą ėmėsi darbo vietinė policija. Surengė tikrą pogromą. Ir vėl grąšino padegti namą su vaikais. Macijauską suėmė. Namie pasiliko vaikai ir slėptuvėje mano penkiamestis sūnus. Vaikai juo rūpinosi, kaip savo broliu. Jie buvo tokie pat principingai, kaip ir jų tėvas.

Policija, sudaryta iš niekšų, girtuoklių ir šantažistų, dvi savaites šantažavo Macijauską ir galų gale paleido. (Čia autorius pastebi, kad tokioje "policijoje" nebuvo lietuvių tautos atstovai ir netvirtina, kaip tam tikra susimokėlių grupė, kad lietuvių tauta pritarė žydų ir kitų tautų naikavimo programai).

Po to mano žmona mokytoja Ronė Rozentalienė, persirengusi vienuole, kartu su kunigu Paukščiu iš Kauno atvyko į Rožių kaimą "kalėdoti". Užėjo pas Macijauskus. Penkiamestį žyduką, kuris buvo Macijauskų šeimos visų vargų priežastis, išvedė iš slėptuvės. Mažylis prisiglaudė prie Macijausko, kaip prie tikro tėvo.

Nepaisydamas visų išgyventų kančių ir dar būsimų pavojų, Macijauskas įkalbėjo palikti vaiką ir pažadėjo išsaugoti. Macijauskas savo žodį ištesėjo. Jis išgelbėjo mano sūnų nuo mirties, rizikuodamas savo ir savo vaikų gyvybę. Be to, ir ketvertas suaugusiųjų grįžo į slėptuvę ir juos Macijauskas išgelbėjo.

Mano sūnus, Leo Rozentalis baigė Vilniaus Valstybinio V. Kapuško vardo universiteto fizikos-matematikos fakultetą. Dabar jis dirba inžinierium Plastmasinių dirbinių gamykloje.

S. Rozentalis

(bus daugiau)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/Iš spaudos okup. Lietuvoje ir Išeltvijoje/ Parinko J. P-lis

MINĖJO ŽYMAUS

KALBININKO SUKAKTĮ

Prof. Kazio BŪGOS, kalbininko-mokslininko, 100 metų gimimo sukaktis minima okupuotoje Lietuvoje. Šia proga iškeliamas jis kaip didelis mokslininkas, didžiojo lietuvių kalbos žodyno pradininkas. Po I Pasaulinio Karo jis atvežė iš Rusijos 4 pūdus, jo surinktų žodyno kortelių, o gyvendamas Kaune surinko dar 13 pūdų. Jo rūpesčiu buvo išleisti du pirmieji žodyno sąsiuviniai.

Šiuo metu žodyno kortetę sudaro 4 milijonai kortelių, paties žodyno išleista 11 tomų.

* Šioje žinioje, rašytoje Lietuvoje, kažin kodėl vartojamas barbarizmas "pūdas". Tai senas rusiškas žodis, naudotas svorio matui, prieš įvedant metrinę sistemą. 1 pūdas talpina 13,3 kg. Ar tai irgi įsakymas iš Maskvos?

PENKIOLIKTAS KUNIGAS

Lapkričio 8 d., 1979 m. Ažuolų Būdoje, Vilkaviškio vyskupijoje, mirė tos parapijos klebonas a. a. kun. Antanas Vebeliūnas. Velionis buvo gimęs 1892 m., kunigu išventintas 1916 m. Vikaro ir klebono pareigas ėjo įvairiose Seinų, paskui įkurtos Vilkaviškio vyskupijos parapijose.

Iki šiol gautomis žiniomis, okup. Lietuvoje šiemet jau mirė penkiolika kunigų, o pavasarį išventinti visoms vyskupijoms buvo tik šeši nauji kunigai.

SAUGUMAS TIKRINO MOKINIŲ BUTUS

Užsienio spaudos agentūros skelbia žinią, kad 1979 m. vasario 16 d. ant Kauno IV Vidurinės Mokyklos stogo buvo iškelta trispalvė Nepriklausomos Lietuvos vėliava. Vėliava kabojo iki dešimtos valandos ryto. Atvykę saugumiečiai su kopėčiomis, vėliavą nukabino. Ant mokyklos stogo buvo rastos 39-to numerio batų pėdos. Tą pačią dieną trys saugumiečiai, vaikščiodami po mokyklą, tikrino visų mokinių batų numerius. Užsirašė pavardes tų, kurių batų numeris buvo 39-tas. Rytojaus dieną, vasario 17-tą, keli saugumiečiai mokykloje tardė mokinius, pavėlavusius vasario 16-tą dieną į pamokas. Žinią užsienio žurnalistams papasakojo pravažiuojantieji turistai. Trispalvė nepriklausomos Lietuvos vėliava buvusi iškabinta ir prie 34-tos vidurinės mokyklos. Ji buvo nuimta 9 valandą.

MIRĖ ANTANAS KRUTULYS

Lapkričio 26 d., sulaukęs 93 metų amžiaus, Lietuvoje mirė mokytojas ir visuomenės veikėjas, Antanas Krutulis.

lys, ypač daug dirbęs Vilniuje nuo 1918 m. įvairiose draugijose, mokytojaudamas Vytauto Didžiojo gimnazijoje ir mokytojų seminarijoje, vadovaudamas chorams, režisuodamas spektaklius. Rinko medžiagą Vilniaus krašto lietuvių kultūrinės veiklos istorijai, paruošė muzikos terminų žodyną.

Nuo 1946 m. buvo Vilniaus muzikos mokyklos dėstytojas.

PAKEISTA MEMORIALINIŲ LENTELIŲ KALBA

"Keston News Service" (1979. X. II) rašoma, kad Vilniaus universiteto kieme buvo nuluotos lenkų kalba parašytosios memorialinės lentelės pirmiesiems universiteto rektoriams Jėzuitams Jokūbui Vujekui ir Petriui Skargai. Jų vietoj iškabinta lentelės su įrašu lotynų kalba.

Pranešime daroma išvada, kad valdžios tai buvo padaryta iš keršto. Po popiežiaus vizito Lenkijoje esą stengiamasi slopinti Lietuvoje jo padarytą įspūdį. Popiežius, be kita ko, vienoje savo kalbų Lenkijoje, kaip tik net patitavęs Skargą.

NAUJAS PIENO PRODUKTAS

Kapsuko (Marijampolės) pieno konservų kombinatas pradėjo gaminti naują gaminį - kondensuotą pieną su cukrumi.

TURISTINIŲ TRAUKINIŲ STOTIS

Vilniuje atidaryta turistinių traukinių stotis. Čia -

rengti dušai, kirpykla, poilsio kambarys. Tai pirmoji tokia stotis Sov. Sąjungoje. Ši privilegija - tik turistams.

1979-ieji OK. LIETUVOS ŽEMĖS ŪKYJE

Ok. Lietuvos kompartijos sekretorius R. Songaila "Valstiečių laikraštys", spalio 13 d. aptaria žemės ūkio darbus ir jų pasekmes Lietuvoje.

Jis sako, kad gamta praėjusiais metais, kaip retai, buvusi nepalanki, ir nuo pat pirmųjų piūties dienų derlius buvo dorojamas sunkiai, nors ir atkakliai.

Žemės ūkio darbininkai, kombainininkai, traktorininkai, talkininkai, - moksleiviai, studentai, miesto žmonės ir kiti, - dirbo gerai ir nuosirdžiai. "Bet", rašo jis, "gamta vistiek padarė savo. Šiemet mažiau surinkome grūdų, mažiau paruošėme šieno, šienainio ir šiaudų pašarui. Tačiau šiemet gerai užderėjo kukurūzai, pašariniai runkeliai, daržovės, sėklai ir cukriniai runkeliai, visumoje neblogas ir bulvių derlius. Žodžiu, buvo daroma viskas, kad sunkiomis šių metų sąlygomis surinktų galimai didesnę derlių".

Rudenį įpusėjus, jis rado reikalą priminti, kad darbymeis dar nepasibaigęs, dar nesą nenukastų bulvių, cukrinių, pašarinių runkelių, daržovių, dar nesuarti džiučiai plotai laukų. Ragino žemdirbius paruošti gyvulius žiemojimui. Nepavykę, sako, ir pieno primelžti tiek, kiek prieš metus.

* Kažkodėl sovietų valdomuose plotuose gamta chromiškai nedraugiška (neperėjo "draugų" religiją, turbūt...)

APIE JURBARKĄ

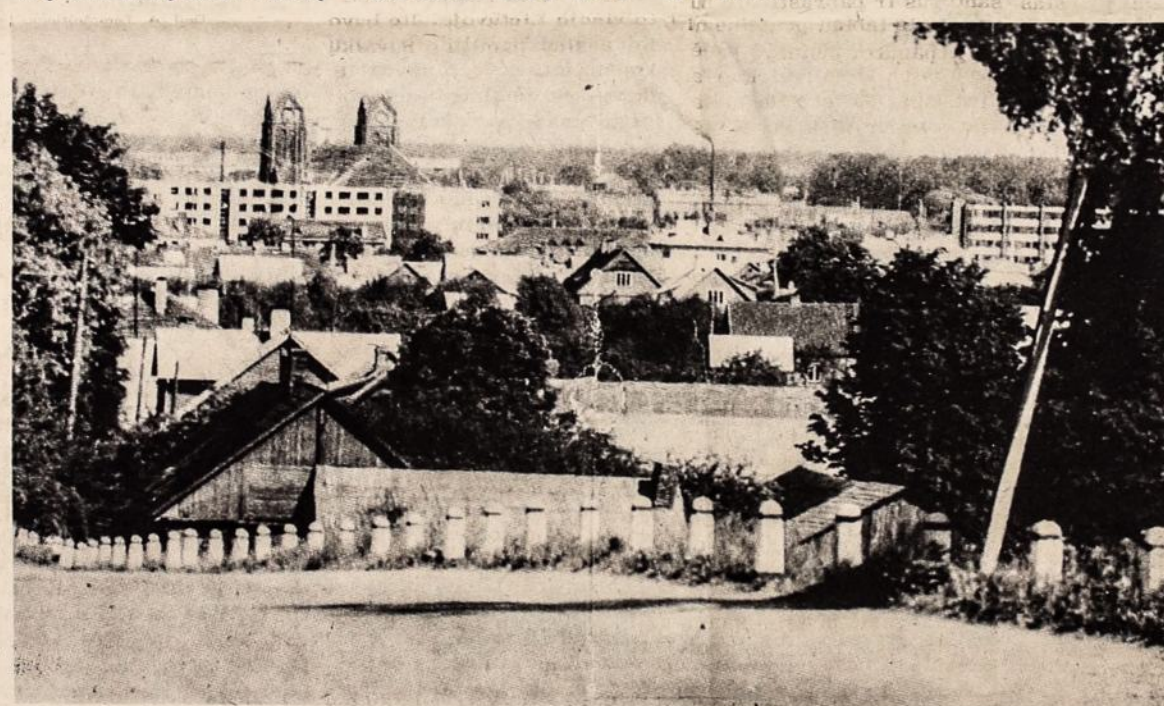
Algimantas Miškinis, 1979 m. Kultūros Barų nr. 6 iš-

spausdino straipsnį apie Jurbarko praeitį, dabartį ir ateitį.

Istoriniai šaltiniai rodo, kad kryžiuočiai čia pasistatė pilį Lietuvai pulti. 1403 m. ją sugriovė Vytauto kariuomenė. Dėl patogaus vandens kelio Jurbarko augęs miestas XVI a. išaugo į svarbų prekybos centrą. 1611 m. jis gavo Magdeburgo teises.

Nepriklausomoje Lietuvoje Jurbarkas buvo tapęs švietimo ir kultūros centru. Sovietiniai okupantai buvo numatę Jurbarką padaryti pramonės miestu ir tarprajoniniu centru su 90.000 gyventojų. Tačiau, miestui apsigynus nuo visą aplinką teršiančių dūžių naftos rafinerijų, kurios dabar statomos Mažeikiuose, Jurbarkui buvo numatyta tik 50.000 gyventojų. Pagal dabartinį planą numatoma tik 30.000 gyventojų. Tačiau smulkioji pramonė auganti labai pamažu. Autorius pagrįstai kritikuoja miesto tvarkytojus, pramonės rajonui paskyrusius gražiausius sausius pušynus, tinkamus poilsui vakarinėje miesto pusėje. Statybos sunkumų atsiranda ir dėl to, kad Kauno statybos kombinatas nesiekia Jurbarkui surinkamų gaminių visiems gyvnamų namų tipams. Dėl to esą sunku įvykdyti numatytą architektūrinį planą. O vis dėlto miesto statybos planas jau pradėtas vykdyti: statomi Kultūros Namai su 500 vietų sale, 200 lovų ligoninė, ryšių centras.

Pagal dabartinį planą, miesto centras numatytas kurti į šiaurės rytus nuo senojo Jurbarko. Tikimasi jį baigti iki 1985 metų, jei sovietinė biurokratija to plano nesužlugdys. Dėl tos pačios biurokratijos sunkiai vyksta senjo Jurbarko restauravimas.

JURBARKAS

NAUJA KIAULIŲ VEISLĖ

Žiniomis iš Lietuvos, čia išvesta nauja ilgakakių kiaulių veislė. Jas paskerdus, galva pasilieka Vilniuje, o kumpiai pasiekia Maskvą...

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUMU, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ
8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5
Tel: 321-1975

Jony's Photo Studio

2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTINOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAUS
ĮVAIRIOS PROGOS

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11,30 iki 12 val. nakties.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stenkevičius, 1033 Altona Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KREVI VEIDRODŽIAI

Mieste tokius pasiūnekučiavimus vadina grupinė terapija, ir mums kainuotų po \$ 15... kiekvienam!

IR ŠIS, IR TAS

Perspektyva

"Pastnaudok perspektyvą: kat Galtjotas grąstino Izraelitams, vst kareiviat galvojo: "Jis toks dtdelis, mes jo atekada nenužalėsime..." Dovydas žūrėjo į tą patį mūžiną ir galvojo: "Jis toks dtdelis, kad aš tikrai nepršaustu pro šalį!"

/Russ Johnston/

Kas Ko ieško

"Žmogus, kurts girtas man savo turtats yra lyg elgeta, kurts rodo savo skurdą: abu ieško išmaldos. Turtingas - prašo mano pavydo, vargšas - mano kaltės."

Tavo Nuomone

Jetgu rūpintest, ką galvoja kiti apie tave - retškta. kad tu labiau pasttkit kitų nuomone, negu savo paties.

/Harold Hayden/

A. Veršinskienė

ATSISVEIKINANT SU TĖVYNE

Lik sveika, girele žaliioji,
Tėvų šalies laukų laukai,
Tave apleidžiu, jau išvažiuoju,
Gal nematysiu jau daugiau...

Man širdį spaudžia
Ašaros byra, oi tu girele, žaliioji -
Kada tu krovei jaunystę žiedus,
Šiandien nuo vėjo svyruoji.
Likit, takeliai, per žalias lankas,
Likit, upelė, sraunioji,
Kada pavargus prie kranto traukiu,
Sidabru teka gražioji...

Likit, takeliai, kuriuos numyniau
Būdamas mažas, augdams, užaugęs,
Likit, žolynai, kur žiedus skyniau,
Kai širdis meilę taip džiaugėsi.
Paliko kaimas, gimtinis kraštas,
Kur pirmą šviesą aš pamačiau.
Šiandien apleidžiu, širdim bučiuoju,
Kad visados atsiminčiau...

AR TU KALBI SU SAVO VAIKAIS LIETUVIŠKAI? JEIGU JIE IR ATSAKO TAU ANGLIŠKAI AR KAIP KITAIP?

JAUNIME!

- Stokit nariais i KANADOS LIETUVIŲ FONDA
- Fondo ateitis - Jūsų rankose!

MIELI LIETUVIAI!

Jeigu norite pirkti ar parduoti nuosavybę, kreipkitės į agentą
Mr. MARCEL COULOMBE,
GOULET REALTIES INC.,
4113 Jean Talon East,
Montreal P.Q. H1S 1J5
Tel. Bus.: 374-5744
Res.: 351-2683
Mes turime 20 metų patyrimą šioje srityje.

Marcel Coulombe

JEIGU GERTI IR GALI GERTI - ** TAVO REIKALAS **

JEIGU NORI NUSTOTI - ** MŪSŲ **

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMOUS) GRUPĖS

SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ,

7722 GEORGE ST., LASALLE, QUE., VAL.VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G. 366-2548 (namų), 489-5391 (darbu);
Juozui S. 631-6834; Henrikui N. 277-7868;
Dainiui L. 768-9606; Donaldui D. 661-1733

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

12 %	už 6 mėn. term. indėlius
11 1/2 %	už 1 m. term. indėlius
10 %	už 3 m. term. indėlius
11 %	už pensijų ir namų planą
11 1/2 %	speciali taup. sąsk.
10 %	už taupymo s-tas
6 %	už čekių s-tas (dep.)

IMA:

13 1/2 %	už asm. paskolas
13 %	už mortgičius
15 %	už perversio kreditą (line of credit)

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

Asmeninės paskolos duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario

Telefonai: 532-8723
ir 532-1149

M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3

Antradieniais 10-3

Trečiadieniais uždaryta

Ketvirtadieniais 10-8

Penktadieniais 10-8

Šeštadieniais 9-1

Sekmadieniais 9.30-1

MOKA UŽ:

term. indėlius 1 metų 11 1/4 %

term. indėlius 2-3 metų 10 %

pensijų ir namų s-tas 11 %

taupomąją s-tą 10 %

spec. taup. s-tą 11 1/2 %

depozitų-čekių s-tą 6 %

DUODA PASKOLAS IŠ:

asmeninės 13 1/2 %

mortgičius 13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal sutaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodama "American Express" kelionių čekiai ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

S. E. Paproski

HON. STEVEN E. PAPROSKI MP. MULTIKULTŪRIZMO IR FIZINIO AUKLĖJIMO MINISTERIS

Šeštadienį, sausio 12 d., Hon. St. E. Paproski darė priešrinkiminį pranešimą Park Plaza viešbutyje etninės spaudos atstovams Toronte. Prisirinko kelios dešimtys radio ir spaudos darbuotojų, progresyviųjų konservatorių partijos Toronte atstovai, organizatoriai, Naturalizacijos ir Emigracijos ministeris Atkey ir kiti svečiai.

Prelegentas pabrėžė, kad jis esąs ukrainietės motinos ir lenko tėvo sūnus ir gerai supranta visų ateivių reikalus. Etninei spaudai remti bus skiriamos iš biudžeto atitinkamos sumos, bus duodami valdžios skelbimai, pašalpos mokykloms. Kanada susidedanti ne vien iš anglosaksų ir frankofonų. Kanados piliečiai visi lygūs ir privilegijose ir pareigose. Kanados piliečiai — įvairiausių kultūrų mišinys. Jie visi vienodai respektuojami.

Progresyvių konservatorių valdžia visais piliečiais vienodai rūpinasi, šelpia spaudą, mokyklas ir kitokius kultūrinius pasireiškimus.

Buvo įvairių klausimų abiem ministeriams. Daugiausia klausė indai, pakistaniečiai dėl nelegaliai įvažiavusių, deportacijų ir panašių problemų. Visiems buvo nuoširdžiai atsakyta veikiančių įstatymų ribose.

Vėliau visi vaišinosi, vedė tarpusavio pokalbius įvairiomis temomis.

S. Paproski yra kilęs iš Edmontono. Aukštąjį mokslą ėjo North Dakota ir Arizonos universitetuose, Banff School of Advanced Management. Buvo jis aktyvus sportininkas Edmonton Eskimos futbolo komandoje eilę metų. Visą gyvenimą domėjosi sportu ir aktyviai dalyvauja įvairiose jo šakose.

I Federalinę vyriausybę buvo išrinktas 1968 m. ir Edmontono centrui MP. Žinomas ir visapusiškas visuomenės veikėjas, domisi ir teatru, opera. J. K.

toronto

popietė savuose namuose

A. LUKOŠUS

AR JAU KELIASI MILŽINAS?

Stebint sparčiai besirituojančius šiandieninius įvairius pasaulinius įvykius, kartais ir nenoromis kyla klausimas — kažin ar jau iš tikrųjų ši kartą pabunda ilgai miegojęs milžinas Amerika? O miegota ilgai, saldžiai, visiškai nekreipiant dėmesio ir nesirūpinant, kas darosi aplinkui.

Tikriausiai, kad daug jau kas pramiegota, gerokai pasėvėluota, nes miegota ir tuo laiku, kada visai neprivalėjo tai daryti. Blogiausia yra tai, kad bemiegant, visiškai nebuvo kreipiama dėmesio net į savo pačių geriausių draugų rimtus įspėjimus, tuo net save pastatant į didelį pavojų.

Vėliausieji ir gana rimti įvykiai Irane, Šiaurės Atlanto Sąjungos nutarimai rimčiau ir tvirčiau reaguoti pagaliau ir JAV Kongreso bei daugumos žmonių kylančios grietinės šauksmai, kaip ir rodo ženklų, kad šis miegojęs milžinas sukrutėjo ir, gali būti, kad pabunda?

Ilgai miegota, daug nematyta, nesuprasta, labai daug kas prarasta, nuostolingai pavėluota, betgi — galų gale praverτος akys ir bandoma bent kiek apsidairyti. Šnaužiantį milžiną, pagaliau visi ėmė gnaibyti, stumdyti, iš jo kaip beįmanymai tyčiotis. Neiškentęs, pakėlė galvą, kažką neaiškaus sumurmėjo (tikriausiai dar nežinodamas, ar jau šokti iš guolio, ar tik versitės ant kito šono...)

"Už klaidas visuomet brangiai mokama" — sako žmonijos išmintis, o šis miegalus, dar prieš užsnūdamas, pridarė begales klaidų — nepataisomų, palietusių milijonus visai nekaltų žmonių, net visą eilę tautų, už ką jam niekas negali atleisti ar dovanoti.

Buvo laikas, kada vien piršto pakėlimu ir vienu žodžiu "Ne", lengvai galima buvo išvengti tų didžiulių nelaimių, teroro. Šiandien visai kitaip atrodytų ne tik Europos, bet ir viso pasaulio veidas. To nepadarėta. Nekreipta į tai dėmesio, visiškai neklausa, kad ir kurtinai, naikinamo savo menkesnio kaimyno pagalbos šauksmo. Nuo vienos didžiulės klaidos, tiesiog paskubomis bėgta prie kitos, greičiausiai kad tik nematyti ir negirdėti tų visų pagalbos šaukiančių mažutėlių...

Daugelis dar prisimename ir esame liudininkais pačios didžiausios šio milžino padarytos klaidos. Tuojau pat

po laimeto karo Europoje, didžiąją jos dalį su milijonais civilizuotų nekaltų jos žmonių perleidžiant, tiesiog atiduodant valdyti XX amžiaus barbarams. O to išvengti buvo galima visiškai lengvai, be vargo, ten pat atstatant reikiamą tvarką. Parodė savo galybę JAV, pademonstravo, tik iki pusiau kelio nuėjo, tik su žudikais susibičiuliavo, net ką buvo laimėję, jiems atidavė ir grįžo namoliai, pergals garbe apsaugę... Taip ir paliko viskas sujaukta, nesutvarkyta, skaudžiai sužalota, sutrypta. Kas gali šiandieną jiems už tai atleisti, ant jų nepykti, jiems neišmėtinėti, jais pasitikėti?

Visi dar prisimename ir tų didžiulių klaidų subrandintą vaisių — garsiąją Berlyno Blokadą, pareikalavusią iš to "Milžino durnelio" daug sveikatos, pastangų ir išlaidų. Po to, sekė daug jaunų gyvybių pareikalavęs ir niekam naudos neatnešęs Korėjos karas. Sekanti nedovanotina klaida — leidimas čia pat prie Amerikos durų įsitvirtinti komunistų diktatoriui Kuboje...

Klasiška, didžiulės žaizdos milijonams atnešusi, nedovanotina klaida yra Vietnamo karas, ypač jo vedimas, bei gėdingas užbaigimas. Pagaliau ir besaikis Irano rėmimas bilijonus kainavusiais moderniais ginklais, o pavojui ten atsiradus — pabėgimas...

Tai tik kelios iš tų didesniųjų klaidų, kurių juodas dėmes niekas ir niekada nesugebės ištrinti iš istorijos knygos lapų. O kur gi dar nesuskaitomos eilės mažesniųjų taipogi liūdnas pasekmės atnešusių šio XX amžiaus "papuotėlių", kurias mums padovanojo Amerikos "budrioji" sargyba.

Visą tai matant, o ypač mums, tikriesiems liudininkams, visiškai netenka nė stebėtis, jei tas klaidas padariusieji šiandieną jau pradeda už jas skaudžiai sumokėti. Taip iš tikrųjų ir turi būti, nes ši taisyklė ateina ne tik iš amžių glūdumos, bet ir iš žmonijos išminties...

Pabudęs milžinas, krapštos akis, pradeda apsižvalgyti, mato, kad jau visi iš jo juokiasi, jį pešioja, net pastumdo. Jis jau bando atsistoti tvirčiau ant kojų, atstumti, bent apraminti jį gnaibančius. Kadangi miegojo, tai ir neįsijautė, nesuvalkė, nepastebėjo prie jo skubiai artėjančių pavojų...

LIETUVIŲ NAMAI

LN VYRŲ BŪRELIO NAUJOJI VALDYBA

Š. m. sausio mėn. 6 d. turėjo posėdį ir pasiskirstė pareigomis sekančiai: V. Būbelis — pirmininkas, Z. Revas — vice-pirmininkas, L. Duda — sekretorius, V. Kazlauskas — kasininkas, H. Chvedukas — kultūrinių reikalų vadovas ir A. Borchertas — ligonių lankymas. Revizijos komisiją sudarė: K. Daunys, M. Račys ir V. Gražulis. Sekantis valdybos posėdis šaukiamas sausio 20 d.

LIETUVIŲ NAMAI

TORONTO LIETUVIŲ VYRŲ KLUBO VADOVYBĖ praneša kad š. m. sausio 17 d. ketvirtadienį, 8 val. v. Keele Public School mokyklos patalpose, Bloor St. — Keele St. kampas, administracijos kambaryje (Staff Room) įvyks Toronto užinteresuotų gyventojų susirinkimas svarstyti perzonavimo reikalus, sklypo, kampas Bloor St. — Indian Grove, ant kurio yra projektuojamas statyti butų pastatas lietuviams pensininkams. Yra labai svarbu, kad

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 24 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

• Įstaigos tel. 233-3334 231-2661 231-6226 •
3830 BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

APDRAUDA INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street W., Toronto, Ontario
Visais kelių reikais betkur pasaulyje skambinti
M6P 1A5 tel. 533-3531

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098
Savininkai: S. ir F. Janayčiai

šiame susirinkime dalyvautų daug lietuvių, kurie savo balsais nulemtų zonos pakeitimą ir tuo pačiu statybos leidimą ant minėto sklypo. Todėl PRAŠOME LIETUVIUS SKAITI LINGAI ATVYKTI Į SUSIRINKIMĄ IR SAVO BALSais PADĖTI APGINTI MŪSŲ STATYBOS PROJEKTĄ!

UŽGAVENIŲ KARNAVALAS
Š. m. vasario 9. šeštadienį, nutarta ruošti užgavėnių karnavalą Lietuvių Namuose.

Programa bus dviejų dalių: Karalienės Mortos Sveitinė ir Karaliaus Mindaugo Menėje nuo 3 iki 7 val. vak. veiks meninių vienetų atskiri paviljonai, kuriuose lankytojai ras skanumynų, užkandžių, silpnų ir stiprių gėrimų ir kitų prašmatnumų. Tuo pačiu metu dalyvaujantieji vienetai išpildys meninę programą. Parengti paviljonus ir išpildyti programą yra pakviesti: Atžalynas, Gintaras, Vasaros Garsai, Volungė, Antroji Jaunystė, Aitvaras, Aras, Stepas, Kairio muzikinis vienetas, LN Moterų, Jaunimo ir Vyrų Būreliai. Veiks ir J. Bubulienės, virtuvė, iš kurios kiekvienas lankytojas galės pasivaikinti šiltais užkandžiais. Įėjimas — laisvas, nereikės aukoti ir bilietų pirkti.

Il-oji dalis vyks: A) Karaliaus Mindaugo Menėje nuo 7.30 v. vak. Scenoje 8 v. v. pasirodys atskiri meniniai vienetai, kurie išpildys dainų ir tautinių šokių programą. Vyks linksmi šokiai, gros geras orkestras, veiks karštų užkandžių ir gėrimų

bufetai.
b) Gedimino Pilies Menėje nuo 8 v. vyks jaunimo Disco šokiai, kuriems gros moderni muzika, veiks bufetas.
Įėjimas į antrą dalį tik 4 doleriai, studentams — 3 doleriai.
Visi kviečiami, visi laukiami.

VAIKŲ ŠVENTĖS
NUOTRAUKOS
Norintieji pamatyti ir užsisakyti nuotraukų iš gruodžio m. 9 d. įvykusios vaikų šventės, prašomi kreiptis į fotografą J. Tarvydą Sekmadienį Popiečių metu arba skambinti tel: 533-1864.

ATSILIEPKITE MUZIKANTAI!
LN organizuojamam orkestrui dar reikalingi asmenys mokantieji groti a — kordeonu, trompete ir kitais muzikos instrumentais. Informacijų gausite tel: 532-3311, pas LN vedėją.

"Labą dieną, leiskite prisistatyti: aš atstovauju taiką mylinčius žmones..."
(Montrealio The Gazette komentaras)

Malonus Laikraščio Skaitytojau,
neužmiršk savo testamento
KANADOS LIETUVIŲ FŪNDŲ!

Vienintelis Kanadoje

isikūres nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street East
L8M 1L6
telefonas 544-7125

sukaupęs virš 14 mil. dol. kapitalą

kviečia

visus lietuvius pasinaudoti teikiamaiais patarnavimais.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%
santapus	12%
term. depozitus 1 m. 12 1/4%	
term. depozitus 3 m. 11 1/4%	
pensijų fondo	11 1/2%
IMAME UŽ:	
asmenines paskolas	14%
nekiln. turto pask.	13 1/2%
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draud.	
Nemokamas pilnas žekių patarnavimas.	
Kapitalas — virš \$14,000,000.	

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.,
penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

sudbury

METAMS KEIČIANTIS

Šiaurinėje Ontario provincijos dalyje, didžiulį miškų ir ežerų apsupty, aukščiausiu nikelio liejyklos kaminiu Kanadoje, nakties metu švytinčiomis padangėmis verčiant degančią nikelio liekanų lavą, sapnuoja Sudbury miestas. Tai tik viena jo pusė. Antrasis Sudbury miestas nematomas, nes jis tęsiasi giliai po žeme miesto ir artimų apylinkių ribose. Čia verda požeminis gyvenimas ir darbas 24 valandas paroje. Tai didžiausias nikelio kasyklų miestas pasaulyje. Kada Sudbury miesto paviršius gyvena ramu, kaip ir kiti miestai, gyvenimą, vysto pramonę, prekybą, stato namus, kepa duoną ir gamina Northern alų, kai jo gyventojai sensta, gimsta, auga ir miršta, tuo pačiu laiku požeminiame Sudburyje, nikelio mieste, rieda didžiuliai elektriniai traukiniai, tempdami akmenis nuolaužų vagonus, didesniu už rusiškus, kuriais nekaltus lietuvius vežė į Sibirą vergų darbams. Dunda akmenų masė nuo sprogdinimo šūvių, užia įvairių firmų, įvairių rūšių galingos gręžimo ir kitokios mašinos, o prie jų stovi tas pats "žalių popierėlių" ištroškęs miesto gyventojas. Jų tarpe ir lietuvis, žinodamas, kad už savaitės, paviršiaus mieste, gaus apvalios skaitlinės čekį, kuris išijungs į vieną bendrą viršutinio miesto finansinę sistemą, suks fabrikų mašinas, išlaisvys biznio įmones, bažnyčias, ligonines, viešbučius, klubus na ir kapines...

Sudbury gamta, išskyrus žuvingų ežerų, vešlių ir turtingų medžioklei žvėrių ir paukščių miškus, lietuvių ir kitų vasarvietės, pats miestas ir artimos apylinkės grožiu nepasižymi, bet nikelio, vario, auksu ir sidabru, kurį darbininkai kasą ligi 3000 pėdų žemės (akmens) gilumoje, vilioja daugiausia tik biznierių, "raudonieji" pasakytų - kapitalistų.

Į šio miesto ir apylinkės gyvenimo tėkmę yra įsijungę apie 250 lietuviškų "dušių" vidurinės kartos, su čia gimusių jaunimo ir kitais jau pensija ir gražia senatve besidžiaugiančiais lietuvišiais. Materialinis gyvenimas vyksta grynai pagal finansinės sistemos nustatytą tvarką, arba asmeniškų sugėbėjimus. Tautinis - kultūrinis - pagal norą, turimą energiją, tautinį susipratimą ir turimas veiklos ir

meno pajėgas. Senuosius metus palydint amžinybėn, tenka sutikti Naujuosius Metus, bet ar jie bus lietuviams laimingi... pamatysime. Sudbury lietuvių mažėjančių skaičių. Nauji lietuvių apsigyvenimui čia nebeatvyksta, senieji po vieną vis keliauja į amžinybę, gavę pensijas daugumas iš Sudbury išvyksta gyventi kitur, kur šiltesnis klimatas, ar daugiau lietuvių. Jaunimas, kaip paprastai, baigęs studijas, gauna darbą kitur ir išvyksta. Taigi 1979 metai lietuviams nebuvo laimingiausi.

Mirė K. Šereiva, 83 m., J. Pavilonis, 80 m. Išvyko Antanas Strakauskas ir apsigyveno St. Catharines, Ont. Sukūrė šeimas - Aldona Kručiūtė, Juozas Glizickas. Turime šeimų, kurios tikrai gerai supranta lietuvių egzistencijos reikalus ir savo jaunimą stengiasi auklėti lietuviškoje dvasioje, leidžia jaunimą į lietuvių mokyklas. "Tumo - Vaižganto" šeštadieninė mokykla veikia jau 30 metų. Buvo gražių ir liūdnu dienų, bet buvusių ir dabartinių mokytojų idealizmas viską nugalėjo.

Mokykloje dabar dirba: vedėja Nijolė Paulaitienė, mokytojas kun. A. Sabas. Mokyklos išlaikymu rūpinasi tėvai ir Ontario valdžia.

Lietuvių religiniais reikalais rūpinasi kun. A. Sabas, kaip lietuvių nusišios kapeionas (klebonas), iškovojęs iš vyskupijos teisę lietuviškosioms pamaldoms ir teisę naudotis Christ The King parapijos šventovės patalpomis. Pamaldos vyksta kas sekmadienį ir jau 30 metų. Netikslu būtų atskirti religinę tautiečių aptarnavimą ir tautinę veiklą, nes kun. A. Sabas leidžia šventovės salės patalpomis naudotis LB susirinkimams, meninei veiklai ir turimam lietuviškų knygų knygynėliui. Jo netekus, ar tautinė, religinė veikla dar būtų įmanoma, tenka labai abejoti. Kun. A. Sabas jau yra pensininkas.

Visi tautinės reikšmės darbai yra koordinuojami Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdybos, kurią sudaro: pirm. J. Bataitis, sekretorius J. Paulaitis ir nariai Antanas Mikštas, Pranas Gustas ir J. Kručas.

Veikia lietuviškos organizacijos - "Geležinis Vilkas" Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas, kuriam vadovauja pirm. Valys Bružas, sekretorius Antanas Juozapavičius, išdininkė Onutė Poderišienė ir šaudymo vadovas Kęstutis Poderis. Klubo "valdžios" žiniomis, praeitų metų žvejyba buvo neblo-

gą, bet medžioklė blogesnė. Klubas turi daug narių ir veikia gerai, remia lietuvių spaudą ir tautines organizacijas.

LŠST "Maironio" kuopai vadovauja pirm. Juozas Staškus, šaulių moterų p-kė Jadvyga Labuckienė, nariai A. Gatautis, Audra Albrechtienė, Juozas Kručas. Kuopai priklauso per 20 narių ir narių kandidatai. Kuopa ypatingai veikli tautinėje srityje. Veikia tautinių šokių grupė "Rudens Atžalynas" - vadovauja Audra Albrechtienė. Gražiai pasirodė šaulių mėgėjų vaidintojų grupė, tikrai be priekaištų suvaidinusi vieno veiksmo komediją "Jinsai". Režisore Birutė Stankienė, aktoriai - Danguolė Remeikytė, Rotkienė, Audra Albrechtienė, Juozas Bataitis.

"Jaunimo Garsai" rimtas muzikos ir dainų trejetukas, kuriame dalyvauja muz. Danguolė Remeikytė - Rotkienė, Erikas Rotkis (buvęs "Baltija" kvinteto narys), Gediminas Remeikis. Tai žymiausias lietuvių kolonijos meninis vienetas, koncertavęs Sudburyje, Montrealyje, Toronte ir kt. 1980 m. koncertams, be vietos lietuvių, jau turi kvietimus pasirodyti Kanados ir Amerikos lietuvių kolonijose.

Kiek teko girdėti Sudbury lietuvių nori, pageidauja ir mėlai finansiniai padėti, jei "Jaunimo Garsai" nutartų išleisti jų dainų plokšteles.

Dar bevardis, jaunas smuiko vienetas, bet progresuojantis ir daug žadančiai atečiai, kurį sudaro keturios sesutės - Teresė, Vida, Diana ir Joana Stančutės. Lietuviškų liaudies dainų programą smuikais yra išpildžiusios LB vietos lietuvių ir "Multikulture" organizacijų renginiuose. Vida, Diana, Joana dar lanko "Tumo-Vaižganto" Lituanistinę Mokyklą.

Džiugu, kad Naujus Metus lietuvių sutiks ramia širdimi, be asmeniškų ambicijų, partinių "dūmų", be šmeižtų, tampymosi po Gar-

bės Teismus ir teisybės ieškojimo lietuvių spaudoje. Jei praetyje tarp lietuvių ir buvo mažų "dūmelių", jie greit išsisklaidė vietinėje aplinkumoje, nepasiekdami spaudos ir tolimesnių vietovių.

Toliau pažiūrėjime į ekonominį Sudbury lietuvių gyvenimą. Visi ekonomiškai išsikūrę gerai.

Laisvų profesijų asmenys - Dr. J. Šamoga, Dr. L. A. Rudis ir Dr. R. Račinskas. Verslininkai - Petras Petrėnas, 367 Cochrane St., "Premier" statybos kontraktorius. Jo žmona Grase - dvejų lietuviškų knygų autorė ir menininkė. Viktoras Gudriūnas, Hotel Coulson, 68 Durham St. savininkas, Danguolė, Erikas Rotkis, Elgin Lunch. 420 Elgin S. St valgyklos savininkai.

Asmenys, dirbą didelių korporacijų tranautojais: Jonas Petrėnas, CPR geležinkelio, kaip "general formant", INCO - Ferdinandas Albrechtas, formanas (pasižymėjęs medžio skulptūrų menininkas), Kęstutis Remeikis, formanas, Vincas Deveikis, formanas (laikiniai pasiūstas į Indoneziją).

Daug jaunimo, baigusio universitetus, dirba savo specialybėse - valdžios tarnautojais, mokytojais, biznyje, medicinos sferomis, policijos tarnautojais ir kt. Išvykę į kitas vietas, gimtąjį ir tautinį ryšį palaiko su Sudbury miestu ir lietuvišiais.

Turime smagiai laiką leidžiančių, gražių būrį pensininkų. Greitai į pensiją išėina "NL" skaitytojas Povilas Jutelis. Sėkmės.

Štai ir Sudbury be kaukės. Lietuvių žengia į Naujuosius Metus. Daug sudburyčių lietuvių skaito "Nepriklausomą Lietuvą", todėl visiems nuoširdžiausi šv. Kalėdų ir Naujų Metų linkėjimai. Sėkmės, laimės. Taip pat nepamiršti patarti kitiems užsiprenumeruoti 1980 metams savaitraštį "Nepriklausomą Lietuvą".

J. Kručas

Programoje - trumpa oficialioji dalis, paskaita. Meninę dalį išpildys ANTROJI JAUNYSTĖ moterų šeštukė iš Toronto. Akomponuoja muz. J. GOVEDAS. Vėliau šokiai, gera muzika. Veiks įvairūs bufetas.

Valdyba kviečia dalyvauti visus lietuvius ir iš apylinkių atlikti tautinę pareigą.

RUOŠIASI VASARIO 16 MINĖJIMUI

Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdyba š. m. vasario 16 d., šeštadienį, 6 val. v. 130 Frood Rd., Ukrainiečių salėje rengia Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo 62 metų Sukakties minėjimą.

st.catharines

VASARIO 16-toji

Lietuvių Bendruomenė Vasario 16-tąją ruošiasi minėti vasario 17 d. MULTICULTURAL CENTER, 185 Bunting Rd.

Per minėjimą Tautos Fon-

do atstovas J. Paukštys rinkas aukas Lietuvos Laisvės reikalams. Šiais metais spalio mėn. įvyks Europos tautų (dalyvaujant Kanadai ir Amerikai) konferencija Madride. Čia pirmą kartą Amerikai padedant, bus iškeltas Lietuvos okupacijos klausimas. Kiekvienas lietuvis turėtų šiemet aukoti daugiau, nes

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle
Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atliekama sažiningai ir prieinamomis kainomis. Skambinkite
364-1470

Madrido Konferencijai tinkamai pasiruošti reikės ir lietuvių daugiau negu praetyje. Reikės paruošti daug spaudos medžiagos prieš nelegalią ir žiaurią sovietų okupaciją Lietuvoje ir kitose

Pabaltijo valstybėse. Sovietams okupavus Afganistaną, pasidarė daug geresnės sąlygos pavergtų kraštų komitetams laisvame pasaulyje plėsti veiklą.
J. Šarapnickas

montreal

P A D Ė K A

Didelis ir nuoširdus AČIŲ kaimynams ir prieteliams, kurie mane aplankydavo man būnant ligoninėje: Viktorui SUŠINSKUI

Stasiui REUTUI

Stasiui PALAČIUI

Antanui ZIUKUI ir ŽMONAI

Antanui RACINSKUI

Kunigui J. ARANAUSKUI

Aleksui MANKUI

Petrui RAZANUI, jo žmonai ir

dukrai Renai

P. VERYKIS

MOKESČIŲ-TAKSŲ REIKALAI

visiškai nereikėtų mokėti. Apskaičiavimas būtų šitoks: \$437.50 plus \$400 sudarys \$837.50, minus \$1000, lieka 0.

Quebec'o valdžiai "Bonus Payments" patartina deklaruoti kaip nuošimčius ir mokesčių tektų mokėti tik \$47.59. Apskaičiavimas būtų šitoks: \$437.50 plus \$800 - \$1000 - \$237.50 x 20% (province tax bracket) = \$47.50.

Atvirkščiu būdu, jeigu deklaruota kaip nuošimčiai, taksuojama suma \$237.50, ir mokėtumet \$95.00 mokesčių.

Kiekvieną metų, pildant "Income Tax" formą, galima pasirinkti bet koki metodą, kuris jums daugiau apsimoka ir sutaupo mokėjimą. L. Markauskas

A) vienas pavyzdys: bonai iki \$20.000 su 8 3/4% aštuoniems metams moka apie \$3200 "Bonus Payment", kada terminuoja. Taksuojami mokesčiai būtų \$750 plus "Capital Gain" \$1600, iš viso 2350 dol. Apskaičiuojant 40% "tax bracket" mokesčių reikėtų mokėti \$940.00.

B) kitas pavyzdys: imant mažesnę sumą, bonai \$5000 su 8 3/4% aštuoniems metams, metinis nuošimtis \$437.50, "Bonus Payments" būtų apie \$800.

Federalinei valdžiai deklaruojant "Bonus Payments" kaip "Capital Gain", mokes-

INCOME TAX

* Informacija
* Planavimas
* Pildymas
telefonas: 727 - 0679 arba
721 - 7916 vakarais
LEONAS MARKAUSKAS

\$1 kelnėms - pristatant ir atsiimant
365-7146
NETTOYEURS CLEANERS
coin / corner 5e ave 7661-A CENTRALE
495-90e AVE
coin / corner Bayne 365-1143
29 55 Allard Street, Ville Emard 766-2667.

PAMINKLŲ GAMYBA
- MONUMENTS MANUFACTURER
TODORO & BIGRAS LTD.
6752 Sherbrooke Street East
Montreal, P.Q. H1N 1C9 • Tel. 255-4076

LAIDOJIMO ĮSTAIGA
FUNERAL HOME
J. F. Wilson & Sons Inc.
123 MAPLE BLVD CHATEAUGUY TEL. 607-4703
5784 VERDUN AVE VERDUN QUEBEC TEL. 767-0056
MODERNIOS KOPLYČIOS

NL REIKALAI

NL LAIKRAŠČIO PRENUMERATA, pagal paskutinį Valdybos nutarimą pakeliama už 1980 metus: \$ 14 Kanadoje, užsienyje - \$ 15. Naujesiems skaitytojams - \$10 (tikrai Kanadoje).

PRATĘSIANTIEMS PRENUMERATĄ prailginame apsimokėjimo sena kaina (\$12 už metus) laiką iki V a s a r i o 16 dienos. Po šios datos užsimokantieji prenumeratą už 1980 metus turės atsilyginti nauju tarifu - \$14.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS KIOSKO vedėjui J. Šiaučiu-liui sutikus, NL laikraščiu įmokėjimus, naujas prenume-ratas, adresų pakeitimus priims Kioske darbo valando - mis.

PAKEITUS SPAUSTUVEI DIENOTVARKĘ, medžiagą tai pačiai savaitei ir skelbimus turime gauti vėliausiai ANTRADIENIAIS. Prašome atkreipti dėmesį į šį pakeiti-mą.

NL LAIKRAŠČIO RĖMĖJAI - AUKOTOJAI:
(tęsinys)

\$ 30.00 aukojų TAUTOS FONDŲ HAMILTON'E APY - LINKĖ.

Po \$ 25.00 aukojų D. L. K. ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPA, Hamilton, Ont., iš Toronto, Ont. - VL. PŪTVIO ŠAULIŲ KUOPA, STANULIS T.; iš Fulford, Que. - ZINKEVIČIUS Br.; iš Hamilton, Ont. - "GIEDRAITIS" MEDŽ. ir ŽUVAUTOJŲ KLUBAS, iš Delhi - DELHI-TILLSONBURG LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA.

Po \$ 20.00 aukojų iš LaSalle, Que - MEŠKAUSKAS M., iš Montreal, Que - BUGAILIŠKIS A., BAJORAS A.; iš London, Ont., - AUŠROTAS J., iš Tecumseh, Ont. - KIZIS M., iš Santa Monica, Calif., - GURČINAS Ig. (bus daugiau) Visiems NUOŠIRDUS AČIŲ!

● GRAŽYS Juozas su žmona Danute išvyko ilgesnėms žiemos atostogoms į Vancouverį, B.C. pas sūnų ir marčią. Iš ten žada aplankyti Los Angeles, St. Francisco, ir kitas vietas.

● KREIVIAI, Antanas ir Ona, buvo išvykę ilgesniam laikui į Vancouverį aplankyti ten gyvenančią dukrą ir žentą. Ta pačia proga aplankė ir kitus ten gyvenančius montrealiečius.

DR. J. MALIŠKA
DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catherine West
Suite 600, Montreal
Tel: 866-8235
namų: 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja

1410 GUY STREET
SUITE 11-12
MONTREAL P.Q.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. E. ANDRUKAITIS, M.D., F.R.C.P. (C)

TEL: 522-7236 MONTREAL H2J 1K4
832, BOUL. ST-JOSEPH E. P. Q. CANADA

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S. (C)

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal Que.

PHARMACIENS

PHARMACISTS

M. CUSSON - R. GENDRON
PHARMACIENS

Ouvert 9 a.m. à 10 p.m. Open.
Samedi: 9 a.m. à 9:30 p.m.
Dimanche: 10 a.m. à 9:30 p.m.
Livraison gratuite - Free delivery
Skubus ir nekainuojantis pristatymas
7626, rue Central St., Ville LaSalle

366-9742

365-0505

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., LL.B., B.C.L.

4701 Bannantyne,
Verdun, Québec

H4G 1E6 (kampas 2-nd Ave.)

Tél. Bureau: 769-8824

Résidence: 366-6245

NOTARĖ

Rūta Pocauskas B.C.L.

NOTAIRE - NOTARY
TITLE ATTORNEY

5947 Park Ave. Montreal, P.Q. H2V 4H4

Tel: 279-1161; Res. 636-9909.

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS, B.A., B.C.L.

4 NOTRE-DAME E. SUITE 504

MONTREAL, QUEBEC H2Y 1B7 TEL.: 878-9534

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

3 Place Ville Marie, Suite 627
Montreal, P.Q. H3B 2E3
Tel: (514) 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St., E., Suite 205
Montreal, P.Q. H2Y 3P6
Tel: 866-2063; 866-2064

KL BENDRUOMENĖS
MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA
Š.m. vasario 3 d. 12 v.p.p. Aušros Vartų
Parapijos salėje rengia

SIMPOZIUMĄ IR PARODĄ

Simpoziumo tema: Montrealio Lietuvių Veikla
Ir Jos Ateitis
kalba Rasa LUKOŠEVIČIŪTĖ,
moderatorius - Romas OTTO,
panelistai - D. STAŠKEVIČIENĖ
S. BARŠAUSKAS, G. NAGYS ir
P. MALIŠKA.

Parodoje: Momentai iš LIETUVIŲ GYVENIMO
VEIKLOS.

Medžiaga paruošta inž. J.V. DANIO,
iš Lietuvių Archyvo OTTAWOJE
MONTREALIO APYLINKĖS
VALDYBA

● Vanda KLIČIENĖ savo draugų tarpe atžymėjo 65 metų amžiaus gimtadienį. Jai gražų priėmimą suorganizavo Vanda Keturkienė ir Stasė Baršauskienė. Ta proga jai buvo įteikta vertinga dovana ir sugiedota ilgiausių Metų.

● STRIMIENĖ Petronėlė serga ir reikalinga nuolatinės priežiūros. Ji perkelta į Slaugymo Namus.

● ŠALČIŪNIENĖ Mary, grįžtant į savo namus, prie įėjimo buvo apiplėšta. Atėmė jos rankinuką su pinigais ir dokumentais. Štai, kaip reikia šiandien būti atsargiems, ypatingai senesnio amžiaus žmonėms.

● BRIKIS Petras, žmona Regina ir sūnus Jonas išvyko į saulėtą Floridą atostogoms.

● BULKA Pranas su žmona Stase išvyko 2 mėnesiams į Miami, Floridą, praleisti žiemos mėnesius.

PERKAME KANADOS, AMERIKOS IR
LIETUVOS SIDABRINIUS PI-
NIGUS. Tel: 935 - 9750. Adresas:
L. D. B. P. O. Box 702, Verdun, P.Q.
H4G 3G6

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laikui saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave.
Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

**MONTREAL WEST
AUTOMOBILE**

LEONAS GURECKAS
Sales Manager

- PONTIAC • BUICK • ASTRA
- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
- NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS

● UŽEIKITE ĮŠITIKINKITE Į PASINAUDOKITE Į

PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GURECKAS

mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the End of Sherbrooke St. West)

SUSIRINKIMAS

KLK Moterų D-jos Mont-realio sk. Valdyba šaukia vi-suotną narių susirinkimą vasario 10 dieną 1980 m. Jis įvyks po 11 val. pamaldų pas Seseles. Visos narės yra kviečiamos dalyvauti, nes bus svarstomi svarbūs ateit-ties darbai.

Senatūris P. Vuzyk priima dovanai iš arch. medžiagos Rin-kimo K-jos pirminz. J.V. Danio.

Lėle paruošė D. Staškevi-čiėnė rūbai iš dail. A. Tamošaitienės audinių.

● VARNAS Linas, studentas iš Australijos, atostogas praleidžia Montrealyje pas Romą ir Rimą Lapinus. "Li-to" suaktyviniame balliue turėjo progos susipažinti su mūsų jaunimu.

Nuotrauka
Lado Giriūno

● STANKEVIČIUS Liudas pa-rašė knygą prancūziškai kal-bantiems, apie žymesniųjų pasaulio žmonių ir kanadie-čių-vardų kilmę, jų istoriją. Ta proga pasinaudodamas, patiekė ir visą eilę lietuviš-kų, populiarių vardų, tuo pa-čiu paaiškinant šiek tiek ir apie Lietuvą.

* Praėjusioje NL laidoje Kronikos žiniose įsivėlė ne-maloni klaida: aprašymas a-pie Šv. Elžbietos D-ją turėjo būti pavadintas Šv. Onos D-ja. Abiejų D-jų pirmininkės atsiprašome.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal HT-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privačaus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

**LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tos 6.0 %
Taupomasis s-tos 12 %
Pensijų planas 12,25 %
Term. ind. 1 m. 11.75 %
Trumpai. term. ind. iki 13 %

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 15 %
Nekiln. turto 14.5 %
Čekių kredito 16.5 %
Investicines nuo 15.5 %

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

ĮŠNUOMUOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS ANTRAME AUKŠTE, VERDUN'E, NETOLI LIETUVIŲ AV BAŽNYČIOS. BUTAS LAISVAS DABAR, SAVININKAI LIETUVIAI. Tel: 766 - 3118.

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

445 Jean Talon W. Suite 305 Montreal

Tel. 273-9181 Namų: 737-0844

Tel: Bus. 482-3460

Res. 366-7041

DANPAR REALTIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P.Q. CANADA
H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos J.A.V. ir kt. Kanados provincijose

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA